

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

(ΑΠΡΙΛΙΟΣ ΚΑΙ ΜΑΤΟΣ 1959)

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ: 10 — 1 Π. Μ., & 6 — 9 Μ.Μ., ΠΛΗΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΤΟ
“ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ”

ΣΑΣ ΚΑΛΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΥ-
ΡΕΘΗΤΕ ΣΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ
ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΣ,
ΠΟΥ ΚΑΜΝΕΙ ΣΤΙΣ 7 ΑΠΡΙ-
ΛΙΟΥ, ΩΡΑ 7 μ.μ. ΚΑΙ ΘΑ
ΚΡΑΤΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟΝ
ΜΗΝΑ. ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΠΑ-
ΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ Α'
ΟΜΑΔΑΣ, ΕΚ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ
ΖΩΓΡΑΦΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΗΝ
ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟΥ. ΕΝ
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟ ΜΑΪΟ ΘΑ ΕΚ-
ΤΕΘΟΥΝ ΕΡΓΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ
ΝΕΩΤΕΡΩΝ

1959

(8)

ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ

“ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ,,

•

ΕΛΛΗΝΕΣ
ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΟΙ

◆

707.4
GR
1959
ΕΛΛ

ΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ

Digitized by
Γ

Η ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

‘Η αύτούσια παρουσία τοῦ ἀνθρώπου σ’ ἔνα ἔργο τέχνης ἔχει ἔξαιρετικὴ καὶ πρωταρχικὴ σημασία μὲ τὴν ἄμεση ἐπίδρασή της—μᾶς βάζει κατάντικρυ μὲ τὸ συνάνθρωπο, μὲ τὸν ἑαυτό μας, μὲ τὰ ἀπειρα προβλήματα ποὺ θέτει: ψυχικά, πνευματικά, καλλιτεχνικά. ’Αν συλλογιστοῦμε μάλιστα ὅτι ἡ Τέχνη πρῶτα - πρῶτα καὶ κατ’ ἔξοχὴν εἶναι ἀνθρώπινη λειτουργία, σκοπὸς καὶ πεδίο μελέτης της εἶναι δὲ ἀνθρωπος εἴτε στὴν ἀτομική του ψυχική ὀντότητα εἴτε στὶς κοινωνικές του σχέσεις καὶ πράξεις. ’Η προσωπογραφία εἶναι ἔτοι ἀπὸ τὰ κύριά της ἐνδιαφέροντα. ’Ο ἀνθρωπος εἶναι τεράστιο πεδίο καλλιτεχνικῆς ἀσκησῆς καὶ ἀφάνταστη ἡ ποικιλία τῶν μορφῶν ποὺ μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἔνας καλλιτέχνης καὶ νὰ φωτίσῃ ἀπὸ καινούργιες πλευρὲς τὸ δράμα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. ’Ο ἀνθρωπος μὲ τὴ διάρθρωση τοῦ σώματός του εἶναι ἀνεξάντλητη πηγὴ μορφῶν, συνδυασμῶν καὶ ἀποχρώσεων μὲ τὴ στάση, τὴν κίνησην καὶ τὴν χειρονομία τῶν ψυχικῶν ἢ πνευματικῶν ἐκφράσεων ποὺ κορυφώνονται στὸ φυσιογνωμικό του σχηματισμό. Κ’ ἐδῶ μάλιστα εἶναι δὲ εὐγενέστερος διθλος τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἀγῶνα.

‘Η ἐπιθυμία πάλι νὰ δοθῇ στὸ ἀτομο ποὺ χάνεται καὶ ἀφανίζεται μὲ τὸ θάνατο ἡ ἀθανασία τῆς εἰκόνας δόηγει στὴν προσωπογραφία. Αὔτη ἀποτελεῖ ἔνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα εἶδη τῆς τέχνης, τὸ πνευματικότερο, δοσοκινή παρουσία του καὶ ἡ ἀκμή του πέφτει ὅχι στὴν ἀρχή, ἀλλὰ σὲ προχωρημένο στάδιο τῆς ἔξέλιξής του. Βασικὸ ἔργο της εἶναι ἡ προσπάθεια νὰ ἀποδοθῇ τὸ φυσικὸ πρότυπο κ’ ἔτοι εἶναι δεμένη μὲ τὴν πραγματικότητα. ’Αλλ’ αὔτη μπορεῖ νὰ νοηθῇ ἡ ἀπλῆ ἔξωτερική ἐμφάνιση μὲ τὰ τυχαῖα ἀτομικά της γνω-

ρίσματα ή ή εξυψωμένη ἀνθρώπινη ὑπαρξη καὶ στὴ σωματικὴ καὶ στὴν πνευματικὴ τῆς ύποσταση. Κ' ἐδῶ ᾧ θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντα στὸ ζωγράφο του Δαβίδ : ποιὸς θά ξέρη μετά ἔκατο χρόνια πῶς ἦταν τὸ πρόσωπο καὶ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ ἀνθρώπου ; 'Ο καλλιτέχνης πρέπει νὰ βρῇ μονάχα τὸ χαρακτήρα ἐκείνου ποὺ μποροῦσε νὰ δημηγῇ στὴ νίκη τὰ στρατεύματά του, νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ δρμή, θάρρος καὶ αὐτοπεποίθηση... .

Κύριο χαρακτηριστικό εἶναι ἡ δμοιότητα, δχι ἀπόλυτη, μὲ ἐπιλογὴ ἀπὸ τὰ ούσιωδη στοιχεῖα της, κι' αὐτὴ εἶναι ἡ σπουδαιότερη ἔργασία τοῦ καλλιτέχνη. 'Αλλὰ κι' ὁ Ἰδιος ὁ καλλιτέχνης ἀλλάζει τρόπο ἐργασίας καὶ μεταδίει διαφορετική ψυχική ζωὴ σὲ διάφορες χρονικές στιγμὲς τῆς ζωῆς του : Νέος προσπαθεῖ νὰ συλλάβῃ τὴν ἐπιφανειακὴ δύψη τοῦ προσώπου, ἐνῷ ἀργότερα φτάνει σὲ μιὰ ἐσωτερικώτερη ἀντίληψη, πιὸ ἥρεμη ἐξωτερικά, ἀλλὰ μὲ βαθύτερο ψυχικὸ περιεχόμενο. Παράδειγμα χαραχτηριστικὸ τοῦ Φράνς Χάλς τὰ δυὸ πορτραῖτα, ἐνα στὴ Βιέννη καὶ τὸ Ἰδιο στὶς Βρυξέλλες. 'Αλλὰ πόσο βάθυνε τὸ πορτραῖτο στὶς Προϊστάμενες τοῦ Νοσοκομείου ποὺ ζωγράφισε περασμένα τὰ 83 χρόνια του. "Ενας κριτικὸς λέει γι' αὐτές : «μονάχα ἔνας ζωγράφος φορτωμένος ἀπὸ χρόνια καὶ ζωὴ μποροῦσε νὰ παραστήσῃ στὰ κεφάλια καὶ στὰ χέρια (πρὸ πάντων σ' αὐτὰ τὰ τελευταῖα) τὸ ξεχελισμα ἐκεῖνο τῆς πείρας, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς συνεδησης ὅτι πλησιάζει ὁ θάνατος.» Τὰ χέρια μάλιστα γιὰ τοὺς μεγάλους ζωγράφους ἔχουν ἐξαιρετικὴ εὐγλωττία : τὰ χέρια στὸ Μυστικὸ δεῖπνο τοῦ Λεονάρδου, τὰ ἔξαιρωμένα χέρια τοῦ πιανίστα στὸ κοντέρτο τοῦ Τζωρτζιόνε, τὰ ἐνωμένα σὲ προσοχὴ καὶ ἀνάταση τοῦ Ντύρερ καὶ πορτραῖτα τοῦ Γκραΐκο ποὺ γι' αὐτὰ λέει ὁ Ἰσπανὸς Ούναμοῦνο : 'Ο Γκραΐκο μᾶς δίνει τὸ μεγάλο μάθημα ὅτι τὰ χέρια εἶναι πιὸ πολὺ ἀποκαλυπτικὰ ἀπὸ τὸ λόγο. 'Ο γνωστὸς Γάλλος γλύπτης Ντεσπιώ, περίφημος γιὰ τὰ πορτραῖτα του ἔλεγε : «Γιὰ νὰ κάμη κανεὶς μιὰ προτομὴ φτάνει μιὰ ὥρα. 'Αλλὰ αὐτὴ τὴν ὥρα τὴν περιμένει κανεὶς πολλὲς φορὲς ὀλόκληρα χρόνια.»

Καὶ θυμηθῆτε τὴ Τζιοκόντα τοῦ Λεονάρδου, τὴ βαθύτερη καὶ τελειότερη ψυχογραφικὴ μελέτη μιᾶς γυναίκας ποὺ ἔγινε ἀπὸ χέρι ζωγράφου.

"Ἄς ἴδοιμε τὸ ρόλο παίζει τὸ πορτραῖτο, δπου ἡ ἀπόδοση τῆς προσωπικότητος εἶναι τὸ κύριο πρόβλημα, στὴ μοντέρνα τέχνη. 'Ιδού τι λέει γιὰ τὸν περίφημο «Νέο Φιλόσοφο» τοῦ Πικασσό δ γνωστὸς ζωγράφος καὶ κριτικὸς 'Αντρέ Λότ : «δ Νέος φιλόσοφος ξεδιπλώνει σὰν τὶς σελίδες μιᾶς πολύτιμης σολωμονικῆς τὶς δψεις ποὺ ἔχουν χαράξει στὸ πρόσωπο του οἱ σκιές, τὰ φῶτα καὶ τὰ ἡμίφωτα—ἀγαλλίαση τοῦ ζωγράφου καὶ ποιητικὴ μαγεία τοῦ θεατοῦ τοῦ μέλλοντος. Δὲν ἔχει βέβαια τόση ἐξωτερικὴ δμοιότητα δη ση ἐνα κεφάλι ἐμπρεσσιονιστοῦ, ἀλλὰ ἀσφαλῶς περισσότερη ἀν πρόκειται νὰ ἐρμηνεύσῃ μὲ τὴ βοήθεια αἰσθητῶν ιερογλυφικῶν τὴν ἐσωτερικὴ ἐκείνη ζωὴ ποὺ ζητοῦ-

νε συνήθως νὰ ἐκφράσῃ...». Κι' ἔνας συντηρητικὸς κριτικὸς παρατηρεῖ : «χωρὶς νὰ παραγγωρίσουμε τὰ πλαστικὰ προσόντα τοῦ μεγάλου Ἰσπανοῦ δεξιοτέχνη (τοῦ Πικασσό) μποροῦμε νὰ πούμε ὅτι ὁ πίναξ αὐτὸς δὲν εἶναι πορτραῖτο φιλοσόφου, ἀλλὰ εἶναι φτιασμένος μὲ ἀφαιρέσεις καὶ μᾶς θυμίζει τὴν ἐποχὴ ποὺ διηγεῖται ὁ Καρκό, ὅταν δ Πικασσό ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἔκατο λογοκλόπους ἔδινε τὸν τίτλο «πορτραῖτο τοῦ πατέρα μου» σ' ἔναν πίνακα ποὺ παρίστανε κάσσες ξεφορτωμένες σὲ μιὰ προκυμαία τοῦ Σηκουάνα !

Χωρὶς νὰ κάμουμε τὴν 'Ιστορία τοῦ πορτραῖτου θέλουμε νὰ δείξουμε ὅτι κι' αὐτὸ καθρεφτίζει τὴ νοοτροπία καὶ τεχνοτροπία κάθε ἐποχῆς. Μένει δμως πάντα σὲ κάθε ἔννοια πορτραῖτου ἡ ἀρχικὴ του σημασία : νὰ δίνῃ δηλ. τὰ βασικὰ χαραχτηριστικὰ τοῦ παριστανομένου, ἐξωτερικὰ καὶ ἐσωτερικὰ καὶ μάλιστα αὐτὰ τὰ δεύτερα. Κι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ ἔνας ἀληθινὸς καλλιτέχνης δη ἀφαίρεση κι' ἀν κάμη, δσο πιστότερα κι' ἀν μεταχειριστῇ τὰ σύγχρονα παραστατικὰ μέσα, ἀφαίρεση, διαίρεση τῶν χρωμάτων, διάλυση τῆς ἐπιφανείας σὲ χρωματικὲς κηλῖδες, σχηματοποίηση, ἔνταση τοῦ χρώματος, κ.λ.π.

Στὴ νεώτερη ἑλληνικὴ τέχνη τὸ πορτραῖτο παρουσιάζεται πρῶτα στὰ 'Ἐπτάνησα κι' ἔπειτα στὸ ἑλληνικὸ Κράτος μόλις ἀρχίζει νὰ σχηματίζεται ἡ ἀστικὴ τάξη τῆς δποίας εἶναι παιδί, κορυφώνεται μὲ τοὺς τρεῖς μεγάλους ζωγράφους Γύζη, Λύτρα καὶ Ἰακωβίδη καὶ συνεχίζεται μέχρι σήμερα μὲ ἄξιους ἀντιπροσώπους. Παραδείγματα μπορεῖ νὰ ἰδῃ κανεὶς καὶ στὴν ἔκθεση αὐτή.

4. E. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΟΙ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΟΙ ΠΟΥ ΕΚΘΕΤΟΥΝ

1. Ἀγγελίδου Μαρία

(Οδός Καλύμνου 20, τηλ. 874.104, Αθήνα)

Γεννήθηκε στὸ Ναύπλιο, τὸν Ὁκτώβριο τοῦ 1925, ἐφοίτησε στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν ἔνα ἔτος καὶ παρακολούθησε μαθήματα ἐπὶ μίαν τετραετίαν κοντὰ στὸ ζωγράφο Ἀριστ. Βασιλικιώτα. Μετέβη καὶ παρέμεινε ὀρκετὸ διάστημα στὴν Ἰταλία ὅπου ἐπεσκέφθη καὶ ἐμελέτησε Μουσεῖα, ἀρχαιότητες καὶ ἄλλα ἔργα τέχνης ἐργασθεῖσα μὲ πολλὴν διάθεση. Ἐπιστρέψασα ἀπὸ τὸ τοξεῖδι τῆς παρουσίασε ἐργασία τῆς στὴν Ε' Πανελλήνιο ἔκθεση, δργάνωσε κατὰ διαστήματα δυὸ ἀτομικὲς ἔκθεσεις, (έκ τῶν ὅποιων ἡ δευτέρα πέρυσι) ἔλασθε μέρος σὲ πολλὲς ὁμαδικὲς καὶ ἀνεμίχθη ζωηρῶς στὴν καλλιτεχνικὴ ζωὴ τῆς πρωτεύουσας.

2. Ἀργυρὸς Οὐμβέρτος

(Οδός Ροστάν 35, τηλ. 880.097, συν. Κυπριάδη, Αθήνα)

Ἐγεννήθη στὴν Καθάλλα ἀπὸ γονεῖς ἐκ τῆς Νιγρίτας Σερρῶν. Ἐσπούδασε στὸ Σχολεῖο Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Πολυτεχνείου, μὲ καθηγητὴ τὸν Νικηφόρο Λύτρα, ἀποπερατώσας αὐτὸ στὸ 1904 μὲ τὸν βαθμὸ ἄριστα. Στὰ 1907 ἔλασθε μέρος στὸν Ἀθερώφειο διαγωνισμὸ ἐπιτυχῶν πρῶτο Βραβεῖο ὑποτροφίας. Μετέβη τότε στὸ Μόναχο ὅπου ἐνεγράφη στὴν ἐκεὶ Καλλιτεχνικὴ Ἀκαδημία παραμείνας μέχρι τὸ 1911, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τούτο ἔτυχε δυὸ ἐπαίνων καὶ δύο μεταλλίων. Ἀκολούθησε ἐκπαιδεύτικὸ ταξεῖδι ἀξιοποίησεως τῶν σπουδῶν του, στὴ Γαλλίαν, Ἰταλίαν, Αύστριαν, Παλαιστίνην, Αἴγυπτον, Κωνσταντινούπολιν καὶ Ἀγιον Ὄρος μὲ κατάληξη στὴν Αθήνα καὶ κατόπιν ἐπιστροφὴ στὸ Μόναχο πρὸς μόνιμον ἐγκατάστασιν. Ἐκεὶ ἔξεθεσε ἐπανειλμένως, ἴδιως στὴν Glas Palast. Μετέσχε ἐκθέσεων στὴ Βιένη, Βερολίνο, Φραγκφούρτη, Δρέσδη, Ἀννόβερο, Στοκχόλμη, Ρώμη καὶ τελευταία στὴν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας. Σὲ διαγωνισμὸ προκηρυχθέντα στὰ 1929 γιὰ τὴν πλήρωση κενῆς ἔδρας ζωγραφικῆς εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Καλῶν Τεχνῶν ἔξ ἀφορμῆς ἀποχωρήσεως τοῦ τότε διευθυντοῦ της Γ. Ἰακωβίδη, ἐπέτυχε παμψῆφεὶ καὶ διωρίσθη τακτικὸς καθηγητής. Ἀργότερα ἔξελέγη "Υποδιευθητής ὡς καὶ Διευθυντής της, ἐπανεκλεγεῖς 3 κατὰ συνέχεια φορές. Στὸν ἐλληνοαλβανικὸ πόλεμο ἐπιφορτισθεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Στρατοῦ, ἀπεικόνισε τὸ Ἑλληνικὸν "Ἐπος μὲ 32 πίνακες ποὺ κατέχει τὸ Γεν. Ἐπιτελείο, προορίζοντάς τους γιὰ τὸ Πολεμικὸ Μουσεῖο. Τὸ ἔργο τούτο τιμώσα ἡ Ἀκαδημία τοῦ ἀπένειμε τὸ Ἀριστείον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν 1953. "Ἐργα του εύρισκωνται εἰς δημοσίας καὶ ιδιωτικάς Πινακοθήκας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης.

3. Ἀσπριώτη Κλεονίκη

1865 — 1938

Γεννήθηκε στὴν ἐλληνικώτατη Βάρνα, πόλη τῆς Βουλγαρίας, πάνω στὸν Εὔξεινο. Νεαρωτάτη παλεύουσα μὲ τὶς οἰκογενειακὲς προλήψεις ἔφυγε γιὰ τὴν Πράγα γιὰ νὰ σπουδάσῃ ζωγραφικὴ κοντὰ σὲ μεγάλο Τσέχο δάσκαλο. 'Ο καλλιτέχνης ἔξετάζοντας τὴν ἐπίδοσή της στὴν Τέχνην, μένει τόσο ἑκπληκτος ἀπὸ τὸ ταλέντο της ποὺ κατορθώνει καὶ τῆς ἔξασφαλίζει ἀπὸ φιλόμουσο Τσέχο γέροντα καὶ ἐκατομμυριούχο ύποτροφία 300 φρ. μὲ τὴν ὅπιστα φεύγει ἀμέσως γιὰ τὸ Μόναχο. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ μεσουρανεῖ στὴ Βαυαρικὴ αὐτὴ πόλη καὶ πρωτεύουσα τῶν Εικαστικῶν Τεχνῶν ὁ Νικόλαος Γύζης, ὁ ὅποιος καὶ τὴν ἀνέλαβε. Κοντὰ στὸ μεγάλο καλλιτέχνην ἡ ἐλπιδοφόρα σπουδάστρια κάμει ἐπὶ δύο ἔτη ἀλβηνικὰ θαύματα. 'Εξαφανιστὸς πλούσιος Τσέχος πεθαίνει ἀλλὰ μένει ἀκόμα τρία χρόνια μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Γύζη στὸ Μόναχο, καὶ ὑπὸ συνήθικας μαρτυρικῆς ζωῆς. 'Απὸ τὴν Βαυαρία φεύγει γιὰ τὸ Παρίσι, ὅπου μένει τέσσερα περίπου χρόνια καὶ συνεχίζει τὴν 'Οδύσσειά της στὴ Βιέννη, Ὁστερα πάλι στὸ Παρίσι, διότι ἐπὶ 11 χρόνια ἀπασχολεῖ σοδαρὰ τοὺς φιλότεχνους καὶ τοὺς μεγάλους ζωγράφους μεταξὺ τῶν ὅπιών των καὶ πολλούς σηματικῆς περιωτῆς ὅπως δέΒενγαμινConstantin,Paul Leroy, Blanlhe κλπ. Κάμει τότε συνεχῶς ἀτομικὲς ἐκθέσεις γιὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν Τέχνη της καὶ νὰ μαζέψῃ καὶ χρήματα ποὺ οἱ ἐπιτυχίεις των είναι ἔξασφαλισμένες. 'Επτὰ παρουσιάσεις στὸ Σαλὸν τοῦ Παρισιοῦ καὶ στὶς τρεῖς πήρε τιμητικὸ μετάλλιο. Τέλος, ἡ Διεθνῆς 'Ακαδημία Καλῶν Τεχνῶν καὶ Γραμμάτων ποὺ ἔχει μέλη της τὸν Ροντέν, τὸν Μπαρτολομέ, τὸν ντ' 'Αννούτσιο, τὸν Σερπαντιέ, τὸν Κίπλιγκ, τὸν Ρενιέρ, τὸν 'Ανατόλ Φράνς τὴν ἀνακηρύσσει μέλος της καὶ τῆς κοινοποιεῖ τὴν ἐκλογὴ της μ' ἐπιστολή. Στὸ μεταξὺ ἔχει κηρυχθεῖ δ' Α' Παγκόσμιος Πόλεμος καὶ ἔργαζεται πάνω στὸ ἱκρίωμα μημειώδες ἔργο τοῦ Πατριάρχη Ιωακείμ. Μεταφέρει τὰ ἔργα της γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὶς καταστροφές στὴ Ρουμανία σ' ἓνα κτήμα τῆς οἰκογενείας Νεγρεπόντη, ἀλλὰ περνοῦν οἱ Γερμανοὶ καὶ καίσουν τὰ πάντα. Αὐτὸ τῆς κόστισε πολὺ καὶ ἀπὸ τὴ Θίλψη της πέθανε ἀργότερα, πονεμένη.

4. Βασιλείου Γεωργία

(δδδς Στονωνάρα 25α Ἀθήνα)

Έγεννήθη στά 1912 στας 'Αθήνας καὶ ἐνεγράφη στὴν 'Ανωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν ἀπ' ὅπου ἀπέφοιτησεν κατὰ τὸ 1941 - 1942 ὡς σπουδάστρια τῶν κα-θηγητῶν Ούμβρετου 'Αργυροῦ καὶ 'Ἐπ. Θωμαπούλου. 'Αργότερα, μετέβη στὸ Παρίσιο δύο παρακολούθησε τὰ μαθήματα τῆς Ecole des Beaux Arts. 'Εν συνε-χείᾳ ἐπὶ διετία ἐσπούδασε εἰς τὴν 'Ακαδημία Ζωγραφικῆς τοῦ Αντρὲ Λόττ. Κατὰ τὴν παραμονήν της στὸ Παρίσι ξέλαβε μέρος σὲ πολλὰς ἐκθέσεις ὁργα-νωθείσας ἀπὸ τὸ Σαλὸν d'Hiver, Exposition des Beaux Arts, Exposition des Artistes Françaises, Salon d'Automne κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ὅπιών ἑκτὸς ἀπὸ τὰς καλὰς κριτικὰς ποὺ εἶχε, διετέθησαν καὶ πολλὰ ἔργα της. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν της στὴν 'Ελλάδα ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ 1953 τὴν πρώτη ἀτομικὴν τῆς ἔκθεσην. Πέρειται διοργάνωσε τὴν δευτέραν ποὺ ὑπήρξε πλέον ἐπι-τυχῆς ἀπὸ τὴν προηγούμενη. Μετέσχε σὲ πολλὰς ἀπὸ τὰς Πανελλήνιους ἐκθέ-σεις, καθὼς καὶ σὲ ἄλλας ὄμβατικάς. "Εργά της, ιδίως πορτραΐτα εύρισκωνται σὲ πολλὰ δημόσια ίδρυματα ὡς καὶ ιδιωτικές συλλογές.

5. Βασιλικιώτης Ἀριστ.

(όδδος Ιθάκης 19α, τηλ. 815 898, Αθήνα)

¹ Έγεννήθη στη Ρωσική Εύπατρόια παρά τὴν Κριμαία στά 1902 καὶ ἐσπούδασε ἔκει σὲ ρωσικὸ Γυμνάσιο. Ἀκολούθως παρασκολούθησε ζωγραφικὴ καὶ

νωπογραφία στή Σχολή Καλών Τεχνῶν τῶν Παρισίων. Ἐξέθεσε στὸ «Σαλὸν ντ' Ωτόν» στὰ 1925 καὶ στὸ «Σαλὸν ντὲ Τουλερί» στὰ 1926. Ἐπίσης στὴν Ἀντίς - Ἀμπέμπα πρωτεύουσα τῆς Ἀθυσηνίας δόπου διέμεινε ἐπὶ δύο ἔτη (1933 - 1935). Ἀργότερα μετέθη στὸ Παρίσιο δόπου στὴν Γκαλερί Καρντά παρουσίασε σὲ μιὰν ἀτομικὴν ἔκθεση στὰ 1935 ἔργα του. Ἀκολούθησαν δύο ἔκθεσεις στὴν Αἴγυπτο (1940 καὶ 1946). Τὸ 1939 ὁργάνωσε προσωπικὴ του ἔκθεση στὴ Στοκχόλμη, Μετέσχε σὲ ὅμαδικές ἔκθεσεις εἰς Σουηδίαν καὶ Ἰταλία, Ἐπανειλημένως ἔκαμε πολλάς ἀτομικάς ἔκθεσεις στὴν Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Χαλκίδα καὶ μετέσχε σὲ δλες τίς Πανελλήνιους. Τελευταία ἔλαβε μέρος στὴ Διεθνή Ἔκθεση Τυνησίας.

6. Βιέννα Χαρά

(όδος Σειρήνων 6, τηλ. 99.888), Π. Φάληρο

Γεννήθηκε στήν 'Αθήνα, άλλα τά παιδικά της χρόνια, τά πέρασε στήν Αίγυπτο. Παρακολούθησε μαθήματα ζωγραφικής, στήν 'Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών κοντά στὸν καθηγητή 'Αργυρόδ καὶ γλυπτικῆς στὰ ἐργαστήρια τῶν καθηγητῶν Κ. Δημητρίαδη καὶ Μ. Τόμπου καὶ τελείωσε τὴ Σχολὴ στά 1945 μὲ τιμητικές διακρίσεις. 'Η σ' ἀτομική της ἔκθεση ἔγινε τὸν ἄλλο χρόνο ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ «Νεοζηλανδικοῦ Συνδέσμου» καὶ κατόπιν ἀκολούθησαν ἄλλες μὲ τὴν «Ομάδα τῶν 17», τὰς Πανελλήνιους καθώς καὶ τῆς «Φιλολογικῆς Στέγης» Πειραιῶς, καὶ τοῦ 'Αμερικανικοῦ Κέντρου Πληροφοριῶν. Στὰ 1951 ἔδρασε υπὸ διαγωνισμὸ τοῦ Σχεδίου Μαρσάλ καὶ ἀργότερα συμμετέσχε σὲ διεθνῆ 'Εκθεσή ποὺ ὥργανωθηκε στὴ Σπέτσια τῆς Ιταλίας, λαβούσα τὸν γ' ἔπαινο. 'Οργάνωσε μέχρι σημερὰ 11 ἀτομικές ἔκθεσεις, ἔλαβε μέρος σὲ 3 Πανελλήνιους, σὲ δύες τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Σωματείου 'Ελληνίδων, σὲ μιὰ ὄμαδική τῆς Ν. 'Υόρκης, στὸ Διεθνὲς Φεστιβάλ τῆς Μόσχας ὃπου καὶ ἔλαβε ἀργυροῦν βραβεῖον μετὰ διπλώματος. "Εργα της ὑπάρχουν σὲ ιδιωτικές συλλογές στήν 'Ελλάδα καὶ τὸ ἔξωτερικό, — ὃπως τὸ Κάιρο, Μονάκο, Ιταλία, 'Ελβετία, 'Ην. Πολιτείες κ.ἄ.

7. Βικάτος Σπύρος

(δόδος Σωκράτους 23, τηλ. 58.418, Ἀθῆνα)

Γεννήθηκε στὴν Κεφαλωνίᾳ στὰ 1874. Σπούδασε ζωγραφική στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν μὲ ύποτροφία τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Γερμανοῦ μὲ δάσκαλο τὸν Νικῆφ. Λύτρα. Ἐν συνεχείᾳ μετέβη στὸ Μόναχο γιὰ ἀνώτερες σπουδές καὶ ἐνεγράφη στὴν Ἀκαδημία Καλῶν Τεχνῶν μὲ δασκάλους τὴν Ἑλληνα Ζωγράφο Ν. Γύζη καὶ τὸ Γερμανὸν καθηγητὴ Λέοτς. Μετὰ ἀπὸ ἕνα ἔτος τοῦ ἀπονέμεται τὸ πρώτο βραβεῖο μεταξὺ τῶν διαγωνισθέντων διασφόρων ἔθνικοτήτων. Ἀκολουθοῦν πλείστα βραβεῖα καὶ διακρίσεις. Ἐπιστρέψας στὰς Ἀθήνας διορίζεται καθηγητὴς τῆς Α. Σ. Κ. Τ. διποὺ ἐδίσεις ἐπὶ τριακονταετίαν καὶ εἰχε μαθητάς, σημειρίους ἐκλεκτοὺς ζωγράφους διπὼς τῶν Γεωργιάδη, Γουναρόποιλο, Γιαννακό καὶ ἄλλους. Στὰ 1952 ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τὸ τιμᾶ μὲ τὸ Ἀριστεῖον τῆς καὶ ὁ Βασιλεὺς μὲ τὸ χρυσὸ σταυρὸ τοῦ Γεωργίου τοῦ Α'. Ἐπίστης ἡ Γερμανικὴ Κυβερνητικὴ τοῦ ἀπονέμει τὸν ἀνώτατον Γερμανικὸν Σταυρὸν καὶ ἡ Ἀκαδημία τοῦ Μονάχου τὸν κηρύσσει ἐπίτιμον καθηγητὴ τῆς. Ἐργα του εύρισκονται σὲ πολλὰ μουσεῖα τῆς Εὐρώπης. (Μόναχο, Παρίσι, Ἐλβετία, Ἰταλία) καὶ Ἐλλάδος καθὼς καὶ σὲ πολλὲς ιδιωτικὲς συλλογές.

8. Βιτσώρης Μίμης

1992 - 1945

Γεννήθηκε στή Θεσσαλονίκη τό Σεπτέμβριο του 1902. Στήν άρχη πέρασε τά παιδικά του χρόνια σε γαλήνη, άλλα κατόπιν άλλεπάλληλα οικογενειακά του δυστυχήματα τὸν κλόνισαν καὶ ἐπήρεασαν τὴν εὐαίσθητη ψυχή του. "Ετσι, μετά

τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του, ἡρθαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν ὅλοι στὴν Ἀθήνα. 16 χρονῶν πρωτόχριστε νὰ ζωγραφίζει καὶ ἀπ' τὰ πρώτα του ἔργα ἦταν ὁ μακαρίτης ὁ Βέλμος ὃς ἐνδιαφέρων τύπος. Γράφτηκε καὶ στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν, ἀλλὰ φοίτησε μόνο μερικὲς ἔβδομάδες γιατὶ δὲν τοῦ ἔρεσε. Προτίμησε νὰ ζωγραφίζει ἐλεύθερος. 18 χρονῶν ἔκαμε τὴν α' του ἔκθεση, ποὺ ἡ κριτικὴ τὴν δέχτηκε μὲ πολὺ συμπάθεια. Ταξιδίεψε ἀμέσως γιὰ δῆλα καὶ διψασμένος νὰ μάθει καὶ νὰ δεῖ. Στὸ Παρίσι ἔδινε σκίτσα τῆς καθημερινῆς ζωῆς στὴν «Πτὶ Παριζιέν» ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἔξασφαλίζει τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως του, ἔφυγε, ἄρρωστος γιὰ τὴ Μάλτα ὃπου εἶχε μετακομίσει καὶ ἡ οἰκογένειά του. Τὸ φινόπωρο τοῦ 1925 καλυτερέμενος στὴν ὑγεία καὶ μὲ ἀρκετοὺς πίνακες στὴν κατοχῇ του πάλι στὴν Ἀθήνα κι' ἔκαμε τὴ β' του ἀτομικὴ ἔκθεση. Κι' ἐπειδὴ δὲν τοῦ ἀπέδωσε οἰκονομικά, ἀναγκάστηκε νὰ γυρίσει πίσω στὴ Μάλτα. Στὰ 1927 ἐγκατεστάθηκε μόνιμα στὴν Ἀθήνα καὶ ἀρχίσει νὰ ἔργαζεται ὡς σκιτσογράφος σὲ πολλές ἐφημερίδες μεταξὺ τῶν ὅποιών καὶ ἡ «Βραδυνή». Ἡδρυσε τότε (1930) μὲ ἄλλους μαζὶ τὴν «Ομάδα Τέχνη» καὶ ἀρχίσει νὰ συμμετέχει σὲ κάθε εἶδους ἐκθέσεις (1930, 1931, 1933, 1936, 1937). Στὰ 1935 ἔλαβε μέρος καὶ σὲ ὁμαδικές τῆς Βιέννης ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, καὶ στὴ Μπιενάλε τῆς Βενετίας, στὰ 1939 στὴ Διεθνή τοῦ Ἀγ. Φραγκίσκου μόνιος ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλ. Τέχνης καὶ στὰ 1940, μαζὶ μὲ ἄλλους συναδέλφους του συμμετέσχει στὴ νέα Μπιενάλε. Ἐλαβε μέρος ἐπίσης καὶ στὶς Πανελλήνιες τῶν ἔτων 1938 (βραβευθείς), 1939 καὶ 1940. Τὸν προηγούμενο χρόνο εἶχε δραμευθεὶ καὶ πάλι ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο γιὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου Δημητρίου ποὺ ἔκαμε μετέχων σὲ πολυπληθή διαγωνισμὸν καὶ τέλος στὰ 1940 προετοιμάστηκε νὰ διακοσμήσῃ τὶς αἰθουσές τῶν δεξιώσεων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἀλλὰ ὁ πόλεμος ἐμπατίώσει τὸ ἔργο. Ἐξαφνα ὁ ἄρρωστος ἀδελφός του Τίμος, ἥθοποιός, πέθανε καὶ τὸν ἄλλο χρόνο (1943) τὸν ἀκολούθησε κι' ἡ μητέρα του. Τὸ πλήγμα, μεγάλο, κλόνισε τὴ ψυχὴ του καὶ τὴν ὑγεία του. Πέθανε βασανιστικά στὶς 29 Ἰανουαρίου, 1945.

9. Γερανιώτης Δημ.

(ὅδος Μασσαλίας 18, τηλ. 610.013, Ἀθήνα)

Ἐγεννήθηκε στὰ 1871. Ἐσπούδασε στὸ Μετσόβειο Πολυτεχνεῖο, χρηματίσας μαθητής τοῦ Λύτρα. Ἐλαβε ὑποτροφία καὶ μετέβη στὸ Μόναχο, ὃπου ἐτελειοποιήθη, εἰς χειράς τῶν ζωγράφων Ν. Γύζη καὶ Στούκ. Ἐφοίτησε ἐπίσης στὸ ἔργαστριο τοῦ Γ. Ἰακωβίδη. Ἀπὸ τοῦ 1903 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Πολυτεχνείου. Ὡς καλύτερα ἔργα του θεωροῦνται οἱ προσωπογραφίες τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας ὡς καὶ οἱ τοιχογραφίες τοῦ ἐν Ἀθήναις μεγάρου Εμπειρίου. Μετέσχει τῶν ἐκθέσεων Παρισίων (1900) Ρώμης (1912) καὶ ὅλων τῶν Πανελλήνιων ποὺ δραγμώθησαν στὰς Ἀθήνας.

10. Γιαννακόπουλος Κ. (=Yanakò)

(Στάσις Λαμοῦ, Βούλιαγμένη)

Γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα στὰ 1929. Σπούδασε στὸ Πανεπιστήμιο Πολιτικῆς Ἐπιστῆμας ὡς καὶ ζωγραφικὴ στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν μὲ δασκάλους τὸν Βικατὸν καὶ τὸν Ἀργυρό. Τὸ 1947 κερδίζει μὲ Γαλλικὴ ὑποτροφία γιὰ πέντε χρόνια καὶ φεύγει γιὰ τὸ Παρίσι. Στὸ διάστημα τῆς παραμονῆς του ἐκέι ἐκθέτει σ' ὅλα τὰ μεγάλα «σαλόν» τῆς μεγάλης πρωτεύουσης, ὅπως τῶν Γάλλων Καλλιτεχνῶν, τὸ Φινοπωριό, τὸ Τουλερί, τῶν Ἀνεξαρτήτων, τῆς Γαλλικῆς σχολῆς καὶ τῆς Μοντέρνας Τέχνης ὃπου μαζὶ μὲ τοὺς ζωγράφους Μπυφέ, Λορζού καὶ Ἀσπιρί ύπηρεν ιδρυτικὸν μέλος.

Συμμετέχει ταυτοχρόνως σὲ διάφορες ὁμαδικές ἐκθέσεις, δημιουργεῖται στὴν ἔκθεση προσωπογραφικῶν τοῦ Μουσείου Γκαλλιερά (Παρίσι), στὶς διεθνεῖς ἐκθέσεις τοῦ

Μόντε Κάρλο, βραβείου ΟΣΚΑΡ δημιουργεῖται μιὰ προσωπογραφία του, στὴ Μπιενάλε τῆς Μαντὸν καὶ στὴ Διεθνὴ ἔκθεση Εἰρήνη καὶ Τέχνη τῆς Λυών. Ἐξέθεσε δόμιοις μὲ ἄλλους στὸ Λονδίνο, Χάγη, Νέα Υόρκη, καθὼς καὶ σὲ ἄλλες Γκαλερί τῶν Παρισίων (Ρασπόπαι, τῆς ὁδού Σηκουάνα καὶ στὴ Γκαλερί Ντυμπούρ). Στὸ πενταετές διάστημα τῆς ἐκεί παραμονῆς του κάμνει δυὸς ἀτομικές ἐκθέσεις στὸ Παρίσι καὶ ὅλες δύο ἐπιστρέψεις μετά καιρὸς στὴν Ἀθήνα. Είναι ἐπίτιμον μέλος τῆς Ἐταιρείας τῶν Γάλλων Ζωγράφων, τῆς Διεθνοῦς Ακαδημίας Τέχνης τῆς Φιλαδελφίας, τακτικὸ μέλος τοῦ Καλλιτεχνικοῦ ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, καὶ ἔχει τιμηθῆ μὲ τὸ μετάλλιον τῆς πόλεως τῶν Παρισίων. Υπῆρξε μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ζωγράφου Ντεράιν, ἀνήκει στὴν νεοελληστικὴ σχολή, ειδικευμένος καὶ ἀναγνωρισμένος στὴν προσωπογραφία. Ἐχουν ἔργα του, τὰ μουσεία Ροσέλ, Πτὶ Παλαί καὶ Ἀρρός καθώς καὶ ἡ Εθνικὴ καὶ Δημοτικὴ Πινακοθήκη τῆς Ἀθήνας. Τὰ διακρίνει βαθεία ψυχολογικὴ ἐκφραστή καὶ ρωμαλεότης — δημιουργεῖται στὸ «Φιγκαρώ» ὁ γάλλος κριτικὸς Μάξ Γκωτιέ.

11. Γουναρόπουλος Γεώρ.

(ὅδος Παμφυλίας 6, τηλ. 71.989, συνοικ. Κοντόνια)

Ἐγεννήθη στὴ Σωζούπολη τῆς Βουλγαρίας, στὰ 1890. Στὰ 1906 ἔρχεται στὴν Ἐλλάδα ἐγγράφεται στὴν Ἀνωτ. Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν — κατ' ἀρχὴ στὸ τμῆμα τῆς κοσμηματογραφίας καὶ κατόπιν τῆς ζωγραφικῆς καὶ δέχεται τὴ διδασκαλία τῶν καθηγητῶν Γερανιώτη, Ροΐλον, Ἰακωβίδη, Καλούδη καὶ Βικάτου. Είναι τόσον ἐπιμελής ποὺ κερδίζει ὅλα τὰ δραματικά. Στὰ 1912 λαμβάνει τὸ διπλωμά του μὲ α' δραμεῖο, στρατεύεται, ἀπόστρατεύεται (1919) καὶ φεύγει γιὰ τὸ Παρίσι ἐπιτυχάνοντας τὴν Ἀθερώφειο ὑποτροφία. Ἐκεῖ μένει μέχρι στὰ 1931, παρακολουθώντας μαθήματα στὴν Ἀκαδημία Ζουλιέν καὶ στὴν Grande Chaumière καὶ παρουσιάζοντας τὴν πρώτη του ἔργασία σὲ ἐκθέσεις: Salon d' Automne, Salon des Indépendants, Des Surin dependants, Des Vrais—Indépendants. Στὰ 1925 ἔρχεται σὲ ἐκθέτει στὴν Ἀθήνα. Υστερα ἀπὸ ἀλλεπάλληλες ἐκθέσεις του σὲ διάφορες γκαλερύ του Παρισιού, ἐκθέτει καὶ πάλι (1929) στὴν Ἀθήνα καὶ καθιερώνεται ὡς ἔνας μεγάλος δάσκαλος τῆς μοντέρνας ἑλλην. Ζωγραφικῆς. Δυὸς χρόνια μετά, ἐπιστρέφει στὴν Ἀθήνα καὶ ἐγκαίσταται. Στὰ 1935 δραγανώνει μιὰ νέα του ἔκθεση στὴν Ἀθήνα ποὺ τὸν καθιερώνει καὶ τὸν ἐκθέτει στὴν Ἀθήνα. Υστερα ἀπὸ ἀλλεπάλληλες ἐκθέσεις του σὲ διάφορες γκαλερύ του Παρισιού, ἐκθέτει καὶ πάλι (1929) στὴν Ἀθήνα καὶ καθιερώνεται ὡς ἔνας μεγάλος δάσκαλος τῆς μοντέρνας ἑλλην. Ζωγραφικῆς. Δυὸς χρόνια μετά, προστίθεται στὴν Ν. Υόρκη καὶ ἐκθέτει ἔργασία του στὴ Galerie Hugo. Ἐπιστρέφοντας τὸν ἄλλο χρόνο δραγανώνει νέα ἐκθεση στὴν πρωτεύουσα, μετέχει στὴν ἔκθεση τῆς ὁμάδος «Στάθμη» διακοσμεῖ τὴν ἐκκλησία τοῦ Δημ. Νοσοκομείου Βόλου «Ἀγία Τριάσ», κάμνει νέα ἀτομικὴ ἐκθεση κλπ. Πρὸ διλίγων μηνῶν τοῦ ἀπενεμήθη τὸ Διεθνές δραματικό σταθμό της Βουλγαρίας, αύτὴ τὴ στιγμὴ δὲ παρουσιάζει γιὰ πολλούς την φορὰ ἔργασία του, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ὑποψηφιότητός του στὴν Ἀκαδημία.

12. Γῶγος Νίκος

(Rue Therapia No 5, Alexandrie, Egypte)

Γεννήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια στὸ 1898, ἐσπούδασε ζωγραφικὴ στὴ Σχολὴ Beaux Arts τοῦ Παρισιού μὲ καθηγητή τὸν Κορμόν καὶ συνέχισε γυρίζοντας στὴν Αἴγυπτο μὲ τὸν Γιάννη Κεφαλληνὸ ποὺ τὸν συνέδεε στενή φιλία. Ἐλαβε μέρος σὲ πολλές ὁμαδικές ἐκθέσεις τοῦ Παρισιού, ίδιως στὸ Σαλόν ντεζ Αρτιστ Φρανσαίζ καὶ παρουσίασε πολλές φορές σὲ ἀτομικές ἐκθέσεις στὴν Ἀλεξάνδρεια ἔργα του, ἐμπνευσμένα ἀπὸ ἐπισκέψεις ξένων χωρῶν καὶ τῆς ζωῆς τους.

13. Δήμας Δήμος

1887 — 1958

'Εγεννήθη στά 1887 στήν 'Αλβανία καὶ ἀπέθανε στάς 'Αθήνας τό 1958. 'Εσπούδασε εἰς τήν Σχολήν Καλών Τεχνῶν 'Αθηνῶν ὑπὸ τὸν Γεώργιον 'Ιακωβίδην. 'Εξέθεσε στή Βενετία, Παρίσι, Στοκχόλμην, Σιδνεϋ, μετέσχε σὲ δλας τὰς Πανελληνίους ἐκθέσεις καὶ σὲ ἀτομικές μετά τῆς ἐπίστις ζωγράφου συζύγου του ('Ιωσηφίνας Δήμα - Τσίλλερ) στά 1938. Εἶναι ἀπὸ τους ιδρυτὰς τοῦ «Συνδέσμου 'Ελλήνων Καλλιτεχνῶν» κι' ἔχρημάτισε γενικός γραμματεὺς καὶ Πρόεδρός του. 'Επίσης ἔξελέγη πρόεδρος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τοῦ «Καλλιτεχνικοῦ 'Επιμελητηρίου». Κατέγινεν ιδιαιτέρως καὶ στήν ἀγιογραφία.

14. Θώμης Γ.

(όδος Πατησίων 81, τηλ. 810 301, 'Αθήνα)

'Εγεννήθη στήν 'Αθήνα στά 1901. "Αν καὶ ἔξεδήλωσε ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας μεγάλην ἀγάπην διὰ τήν ζωγραφική δὲν ἀκολούθησε τήν κλίση του, ἀλλ' ἐσπούδασε στήν 'Ελβετία τήν διομήνανική Χμείσα. 'Αντιθέτως δὲν ἔλαβε ποτὲ μαθήματα σχεδίου καὶ ζωγραφικῆς. Κατὰ τὰς σπανίας εύκαιριάς ποὺ τοῦ προσέφερε ἡ ἐντατική ἐπαγγελματική του δράση μία δηταν καὶ εἶναι ἡ προσφιλής του ἀσχολία: ἡ ζωγραφικὴ καὶ ίδιως τὸ σκίτσο καὶ ἡ γελοιογραφία. 'Εξέδωκε πρὸ τριακονταετίας τὸ γελοιογραφικὸ λεύκωμα «Φούρκας καὶ Φασαρῆς» κι' ἐσκιτσογράφησε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διάφορα παιδικὰ περιδικά δηπως ἡ «Παιδικὴ Ζωὴ» «Η 'Οδηγὸς κ.α. »Ελαβε μέρος εἰς τὰς δημαδικὰς ἐκθέσεις 1951, 1952, 1955 καὶ 1957 τῆς «Καλλιτεχνικῆς 'Εταιρίας 'Επιστημόνων» καὶ παρέμεινεν ἔρασιτέχνης στήν καλλιτεχνία δηπως καὶ ὁ πατέρας του ίατρὸς Ν. Θώμης.

15. Ιωαννίδης Εύάγγελος

1868 — 1943

'Εγεννήθη στὸ 'Αιδίνι τῆς Μ. 'Ασίας στά 1868. 'Εσπούδασε ζωγραφικὴ στὸ Πολυτεχνεῖο 'Αθηνῶν καὶ στή Βασιλικὴ 'Ακαδημία τοῦ Μονάχου. Ειδικεύθηκε στήν προσωπογραφία καὶ τή θρησκευτική ζωγραφική. 'Εργάσθηκε στή Σμύρνη, κι' ἔπειτα στήν 'Αθήνα, Παρίσι, Λονδίνο, καὶ 'Αμερικήν. 'Εκόσμησε τοὺς ναοὺς τοῦ Σικόγου καὶ τής Βοστώνης μὲ ἀγιογραφίες. Διὰ τὸ ἔργον του τούτο ἐπέσυρε τήν προσοχή καὶ τὸ εὐμενή σχόλιο πολλῶν ειδικῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων ποὺ τὸ ἔξεθείασσαν καὶ τὸ διεφήμισαν πολύ. "Ἄξια μνείας ἔργα του, (συνθέσεις) εἶναι ἡ Σταύρωσις, 'Ανάστασις Χριστοῦ καὶ οἱ εικόνες του Παντοκράτορος τῆς Θεοτόκου καὶ 'Αρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ. Κατὰ τήν παραμονή του στήν 'Αμερική ἔξετέλεσε καὶ πίνακες μὲ τοπία, στὰ δηποῖα ἡ 'Ελληνικὴ φύση ἀπεδόθη μὲ ἀλήθεια καὶ ὑποβλητικότητα.

16. Καραβία—Φλωρᾶ, Θάλεια

(όδος Γ' Σεπτεμβρίου 139, τηλ. 874.283, 'Αθήνα)

'Εγεννήθη στή Σιάτιτσα τῆς Μακεδονίας στά 1877. 'Εσπούδασε στὸ Μόναχο καὶ στὸ Παρίσι καὶ ἔζησε πολλὰ χρόνια στήν Κων)πολιν. Λόγω τοῦ μεγάλου

τῆς ταλέντου ἐτίμηθη ἀπὸ τήν βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Τουρκίας πολλῶν μελῶν τῆς ὁποίας ἔκαμε τά πορτραΐτα των. Παντρεύτηκε στήν 'Αλεξάνδρεια τὸν δημοσιογράφο Νίκο Καραβία καὶ αὐτὸ ἔγινε ἀφορμὴ νὰ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ. 'Εκθέσεις ἔκαμε στὸ Μόναχο, στὸ Παρίσι, στὰς 'Αθήνας. Παρακολούθησε ἀπὸ κοντὰ δλον τὸν Βαλκανικὸν πόλεμο καὶ εἶδε δλούς τοὺς ἀγώνας τοῦ Στρατοῦ μας (1912-1922) τοὺς δηποῖους καὶ ἀπέδωσε σὲ τολμηρούς καὶ ἀδρούς πίνακες. Ειδικεύθηκε καὶ στήν προσωπογραφία ἔχουν δὲ πλεῖστες ὅσες οἰκογένειες ἔργα τῆς.

17. Κάρτερ 'Ερρίκος

(όδος 'Αλκέτου 62, τηλ. 31.253, συνοικ. Βύρωνος)

'Εγεννήθη στήν πόλη τῆς Κερκύρας τό 1924. 'Εγγονὸς τοῦ ζωγράφου Γ. Σαμαρτζῆ, ἔζησε τά περισσότερά χρόνια στήν Πάτρα δηπου καὶ πραγματοποίησε σε τό 1947 τήν πρώτη του ἀτομικὴ ἐκθεση ἐνώ δηταν ἀκόμη σπουδαστής στήν 'Ανωτατή Σχολή Καλών Τεχνῶν. Στό 1949 ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλη ἀτομικὴ ἐκθεση στήν Πάτρα, ἐπίσης τήν ίδιο χρόνο μετέχει, σὲ δημαδικὴ ἐκθεση «παλαιῶν καὶ συγχρόνων Κερκυραίων καλλιτεχνῶν» στήν Κέρκυρα κατὰ διοργάνωση τοῦ 'Εθνικοῦ 'Ιδρυματος. Παραλληλα μὲ τίς πρώτες του αὐτές, δίδει διαλέξεις γύρω ἀπὸ δηματα τῆς ζωγραφικῆς, ἀναπτύσσοντας τίς ἀπόψεις του γιὰ τήν ἀφηρημένη ζωγραφική, καὶ στά 1951 παρουσιάζει σὲ νέα ἀτομικὴ του ἐκθεση, ἔργα ἀφηρημένης Τέχνης. Τό 1952 συμμετέχει μὲ τὸ ἔργο του «Παιδικὴ Γιορτή» στήν Δ' Πανελλήνιο «Ἐκθεση. 'Εκθέτεις ἐπίσης δημαδικῶς καὶ σὲ ἀτομικές τὰ ἔτη: 1952, 1954, 1955, 1956, εἰς δὲ τό 1957 διοργανώνει ἀναδρομικὴ ἐκθεση ἔργων του στήν 'Αθήνα. Τὸν ἄλλο χρόνο μετέχει στήν 'Αθήνα σ' ἐκθεση μοντέρνων τέχνης, μεταξὺ δὲ τῶν θεμάτων ποὺ ἔχει προτίμηση ἀνεξάρτητα ἀπὸ τήν ἀφηρημένη τέχνη εἶναι τὸ πορτραΐτο. "Εχει ζωγραφίσει πολλὰ ἔργα, ἀπὸ τὰ δηποῖα τὸ μεγαλύτερο μέρος δρίσκεται σὲ ιδιωτικὲς συλλογὲς εἰς τήν 'Ελλάδα, Γαλλία, 'Αγγλία, 'Ιταλία καὶ 'Αμερική. "Εργα του ἀκόμα υπάρχουν καὶ στὸ Δῆμο Πατρέων, τὸ πορτραΐτο τοῦ ποιητή Κωστή Παλαμᾶ ἀγορασθέν (1943) ἐνώ ὁ καλλιτέχνης δηταν μόλις 19 ἐτῶν, καὶ τὸ πορτραΐτο τοῦ Οὐίνστων Τσώρτσιλ. 'Απὸ τό 1955 ζῇ εἰς τήν 'Αθήνα.

18. Λασκαρίδου Σοφία

(όδος Λασκαρίδου 120, τηλ. 96.568, Καλλιθέα, 'Αθήνα)

Γεννήθηκε στάς 'Αθήνας, —στήν ἔξοχηκή των ἐπαυλή τῆς Καλλιθέας— στά 1882 ἀπὸ εὐπατρίδας γονεῖς: δηπατέρας της ὁ δημογενής τοῦ Λονδίνου καὶ μαθητής τοῦ φιλοσόφου Θ. Καΐρη, ἀπόγονος τῶν Λασκάρεων, αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου τῆς Προύσας· μητέρα της ἡ μεγάλη φιλανθρωπος καὶ παιδιαγωγὸς Αίκατερίνη, καταγωγῆς ἀπὸ τὸ Μελανιούκο τῆς Μακεδονίας, τὸ γένος Χρηστομάνου. 'Απὸ παιδικῆς ἡλικίας εἶχε μεγάλη κλίση, στίς Καλές Τέχνες καὶ ίδιως στή ζωγραφική. Μὲ τήν πρόθεση καὶ τή ἐπιθυμία νὰ τήν καλλιεργήσῃ —σ' ἐποχὴ ποὺ δὲν ἐδέχοντο ἀκόμα γυναίκες στά ἀνώτατα πνευματικά 'Ιδρυματα, — καὶ ἐνώ δηκό μόνον εἶχεν ἐτοιμάσει ὁξιόλογο καλλιτεχνικὸ ἔργο, ἀλλὰ εἶχεν δραγανώσει καὶ δύο τρεῖς ἐκθέσεις, μόνη της (Ζάππειο 1897, Παρνασσός 1898, κλπ.) παρουσιάστηκε στὸ Βασιλέα Γεώργιο τὸν Α' καὶ ἐζήτησε νὰ τήν βοηθήσῃ νὰ εἰσαχθῇ στὸ Πολυτεχνεῖο συστήνοντας τήν ψήφιση σχετικοῦ Νόμου, ποὺ εἶχεν ἐτοιμαστεῖ καὶ ἐκκρεμούσε. "Ετσι, στά 1903 ἐγγράφεται φοιτήτρια (ὴ πρώτη σὲ τόλμη καὶ χειραφέτηση) καὶ ἀκουσεῖ ἡ διδασκαλία τῶν ἐποκής καλλιτεχνῶν, Βολονάκη, Γερανιώτη Ροΐλου, Βικάτου, Χατζοπούλου, Φωκᾶ καὶ Νικόφορος Λύτρα. 'Αργότερα συμπληρώνει τής σπουδές της μὲ μαθήματα ὑπὸ τὸν Γ. 'Ιακωβίδη καὶ στά 1907 ἀποφοιτᾶ καὶ ἀποστέλλεται ὑστερα ἀπὸ διαγωνισμὸς ὑπότροφος τοῦ Βοζίου κληροδοτήματος γιὰ μιὰ τριετία στὸ Μόναχο. 'Εκεῖ σπουδάζει, ἐκθέτει, ἐκπλήττει. Εύχαριστημένη ἀπὸ τίς ἐπιτυχίες της πηγαίνει

καὶ ἔγκαθίσταται στὸ Παρίσι ὅπου μένει μέχρι στὰ 1916. Κυριαρχεῖ γιὰ τὶς ἐκθέσεις τῆς παντοῦ. : στὰ διάφορα Σαλόν τοῦ Παρισιοῦ, σ' ἐκθέσεις Λονδίνου, Ρώμης, Βενετίας. 'Ασθενεία τῆς μητέρας τῆς τὴν ἀναγκάζει νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν 'Ελλάδα καὶ τότε, μὲ τὸν ἐπισυμβάντα ἀπότομα θάνατό της, ἀλλάζει ζωὴ. 'Ιδρύτρια ἡ μητέρα τῆς τοῦ Διδασκαλείου Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας ἀναθέτει σ' αὐτὴν τὴν προστασία τοῦ ιδρύματος καὶ τὴν συνέχιση τῆς διδασκαλίας της. Συμπαθεῖ τὸ νέο της ἔργο ἀλλὰ δύμως δὲν ξεχνᾶ καὶ τὴν ζωγραφική καὶ μετὰ τὶς πρώτες ἐντυπώσεις ἀρχίζει καὶ πάλι τὸ ἔργο της : ἐκθέσεις καὶ δράση μέσα στὴν καλλιτεχνικὴ οἰκογένεια. Τόσο, ποὺ καὶ σήμερα ἀκόμα ποὺ ἡ καλλιτέχνης ζεῖ, μόνη, δλόμονη μὲ τὴ συντροφιὰ λίγων συγγενῶν της, δὲν ξεχνᾶ τὶς ἀγαπημένες τῆς ἀσχολίες καὶ ζωγραφίζει καὶ θοηθεῖ καὶ δρᾶ, γύρω ἀπὸ τὰ ἀγαπημένα παλῆτα τῆς ἐνδιαφέροντα.

19. Λογοθετοπούλου "Ιρις"

(όδδος Μεταμορφώσεως 4, τηλ. 99.581, Καλαμάκι)

'Εγεννήθη στὰς 'Αθήνας, ἐσπούδασε ζωγραφικὴ στὸ Μόναχο καὶ στὴ Βιέννη καὶ ἔξερθε γιὰ πρώτη φορὰ ἀτομικάς ἐργασίας τῆς στὴν 'Αθήνα καὶ στὸν «Παρνασσό» στὰ 1952. "Ἐκτὸτε ἔργάζεται συνεχῶς, λαμβάνει μέρος καὶ σ' ὅμαδικὲς ἐκθέσεις καὶ Πανελλήνιους, ἀλλὰ τὸ ἔργο της εύρισκεται συγκεντρωμένο στὸ ἔργαστρο τῆς στὸ Καλαμάκι, ὅπου συχνὰ τὸ ἐπισκέπτωνται καλλιτέχνες καὶ διανοούμενοι. Τελευταίως καταγίνεται καὶ μὲ τὴν διακοσμητική.

20. Λύτρας Νικόλαος

1883 — 1927

'Εγεννήθη στὰς 'Αθήνας στὰ 1883 καὶ ἀπέθανε ἐπίσης στὰς 'Αθήνας τὸ 1927. 'Απεφοίτησε τῆς 'Ανωτ. Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν 'Αθηνῶν μαθητεύσας ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ πατέρα του ἀριστεύσας καὶ συνέχισε τὰς μελέτας του σπουδάσας ἐπὶ πενταετίαν στὸ Μόναχο ὑπὸ τὸν Καθηγητὴν Soffz ἀριστεύων πάντα. 'Επιστρέψας στὴν 'Ελλάδα διεκρίθη ὡς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ 'Ιμπρεσσιονισμοῦ διότι ὑπῆρξεν ὁ πρώτος ζωγράφος ποὺ τὸν παρουσίασε. 'Εξέθεσε στὴν Γαλλία, 'Ιταλίαν καὶ 'Ελλάδα, συμμετασχών εἰς πλείστας ὅμαδικάς ἐκθέσεις ὡς ζωγράφος, ὑπῆρξε μέλος τῆς 'Ομάδος «Τέχνη» ὡς καὶ τοῦ «Καλλιτεχνικοῦ Συνδέσμου», ὁ δόποιος ἦτο τὸ μόνο σοθαρὸν σωματείον τῆς ἐποχῆς. 'Οργάνωσε στὰ 1920 ὅμοια μετὰ τοῦ γλύπτου Ζευγώλη, ἀτομικὴν ἐκθεσιν παρουσιάσας πολὺ χαραχτηριστικὴν ἔργασίαν.

21. Μαθιόπουλος Παῦλος

1876 — 1956

'Εγεννήθη στὰς 'Αθήνας στὰ 1876. Κατ' ὄρχας ἀκολούθησε μαθήματα Νομικῆς κατόπιν (1894) ἐνεγράφη μαθητὴς τοῦ Νικηφόρου Λύτρα. Στὰ 1897 μετέβη στὸ Παρίσι καὶ ἐμοσθήτευσε πλησίον τοῦ Μπενζαμέν Κωνστάν καὶ εἰς τὸν Ζάν Πώλ - Λαρών. Μετὰ δύο ἔτη ἔγινε δεκτὸς στὴν ἐκθεση τῆς 'Ενώσεως τῶν Γάλλων καλλιτεχνῶν. Στὰ 1900 ἐδραβεύθη δι' ἀργυροῦ μεταλλίου μετασχών στὴν παγκόσμιον ἐκθεση τῶν Παρισίων. 'Απὸ τὸ 1901 ἐγκατεστάθη ὁριστικὰ στὰς 'Αθήνας, χωρὶς νὰ παύῃ ὅμως νὰ ἐκθέτει ἔργα του καὶ στὰ μεγάλα

εύρωπαϊκὰ κέντρα. Στὰ 1910 διωρίσθηκε καθηγητὴς στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν. Παρητήθη ὅμως γιὰ ἔνα διάστημα καὶ ξαναδιωρίσθηκε στὰ 1915. "Εργα του ἔξετέθησαν στὸ Παρίσι, Πετρούπολη, Ρώμη, Βερολίνο, 'Αμστερνταμ, Μόναχο, καὶ 'Αθήνας. 'Εδῶ διοργάνωσεν ἐκθεσιν τῆς πλέον ὥριμου του παραγωγῆς τὸ 1930. 'Ασχολήθηκε ίδιαίτερα μὲ ιστορικὰ θέματα καὶ τὴν προσωπογραφία. 'Η τέχνη του εἶναι λεπτή καὶ ἀριστοκρατικὴ γιαύτο καὶ θεωρεῖτο ὡς ὁ κατ' ἔξοχὴν ζωγράφος τῆς γυναικας. 'Απὸ τὰ καλλίτερα ἔργα του εἶναι «'Η κυρία μὲ τὸ σκυλάκι», ὁ «Καθρέφτης», ή «Λεωφόρος Πανεπιστημίου», κλπ. 'Απέθανε στὰς 'Αθήνας στὰ 1956...

22. Μπουζιάνης Γεώργιος

(όδδος Σουλίου 27, συνοικ. Δάφνη, 'Αθήνα)

Γεννήθηκε στὰ 1885 στὴν 'Αθήνα. Στὰ 1906 τελείωσε τὶς σπουδές του στὴν 'Ανωτ. Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν καὶ φεύγει νὰ τὶς συνεχίσει στὸ Μόναχο καὶ στὴν ἔκει 'Ακαδημία κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψη διασήμων καθηγητῶν ὅπως ὁ "Οττο Σείτζ, ὁ Βάλτερ Τόρ καὶ ὁ Σίλντηνεχ. Στὰ 1910 ἦταν κι' δλας ἔτοιμος καὶ ὀριμασμένος καὶ μετέχει σὲ διάφορες ὅμαδικές ἐκθέσεις σωματείων καὶ ὀργανισμῶν. Στὰ 1919 ἀρχίζει τὴν ἔξορμησή του : ἐκθέσεις στὸ Μόναχο, στὸ Βερολίνο, στὴ Λειψία, κ.ά. 'Εν τῷ μεταξὺ ἔχει συνταχθεῖ σὲ ειδικά καὶ σοθαρὰ καλλιτεχνικὰ γκρούτικά κι' είναι καὶ δεμένος μὲ Γκαλερί καὶ ἐμπόρους. 'Αποτέλεσμα νάποχτήσουν ἔργα του Μουσείων καὶ Πινακοθήκες (Λειψία, Σέμιντζ, κ.λ.π.), ἀλλὰ ἀποδεχόμενος πρόσκληση τῆς πατρίδος του, ἐπιστρέφει γιὰ νὰ παραμείνει στὴν 'Ελλάδα (1936). Στὸ 1949 ὀργανώνει τὴν α' του ἀτομικὴν ἐκθεση στὴν 'Αθήνα («Παρνασσός»), ἀφοῦ προηγουμένως είχε γίνει γνωστός μὲ πολλὲς ὅλες συμμετοχές του σὲ Πανελλήνιους καὶ στὶς ἐκθέσεις τῶν διάδων «Τέχνη», «Στάθμη» κ.ά. 'Ακολούθη συμμετοχή του στὴ Μπιενάλε τῆς Βενετίας (1950), στὴ Γερμανία (1952), στὴ Ρώμη (1953), κ.ά. Στὰ 1956 τοῦ ἀπονέμεται τὸ Α' 'Ελληνικό δρασείο τοῦ Διεθνούς Διαγωνισμοῦ Guggenheim. "Εργα του εύρισκωνται στὸ ἔξωτερικὸ καὶ σὲ ιδιωτικὲς συλλογὲς τὰ περισσότερα, — στὴν 'Εθν. Πινακοθήκη, στὸ Δῆμο 'Αθηναίων, στὰς Πάτρας, Καναδᾶ, κ.λ.π.

23. Μπραέσας Δῆμος

(όδδος 'Εριφύλης καὶ Πρατίνου 51α, τηλ. 70.147, Παγκράτι)

'Εγεννήθη στὸ Αίτωλικὸ στὰ 1882, ἐνεγράφη στὴν 'Ανωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Πολυτεχνείου στὰ 1903 καὶ τελείωσε τὶς σπουδές του τὸ 1909. Διὸ χρόνια ἀργότερα ἐλαβε μέρος στὴν πρώτη ὅμαδική ἐκθεση τοῦ νεοσυστάτου «Συνδέσμου 'Ελλήνων Καλλιτεχνῶν» ποὺ είχε πρόσδρομο τὸν Γ. 'Ιακωβίδη καὶ παρουσίασε ἔργα δῶν τῶν τότε καλλιτεχνῶν στὸ Ζάππειο. "Ελασε μέρος σὲ δῆλες σχέδους τὶς ἐπήσιες ἐκθέσεις οὐ Συνδέσμου τούτου σὲ πολλὲς μάλιστα ὡς μέλος τῆς Κριτικῆς 'Επιτροπῆς. "Άλλες δυὰς φορὲς ἐλασε μέρος ὡς κριτής καλλιτεχνικῶν ἔργων, μιὰ στὰ 1947 γιὰ τὴν μεγάλη "Εκθεση τῆς Σουηδίας καὶ τὸν ἄλλο χρόνο γιὰ τὴν Διεθνή "Εκθεση τοῦ Καΐρου. Στὰ 1945 ἐξελέγη πρόσδρομος τῆς 28μελούς 'Επιτροπῆς κατατάξεως καὶ ἐγγραφῆς τῶν καλλιτεχνῶν εἰς τὸ νεοσυστάθεν Καλλιτεχνικὸ 'Επιμελητήριο καὶ ἀργότερα πρώτος Πρόεδρος του. 'Ατομικές ἐκθέσεις ὀργάνωσε στὰ 1920, 1923, 1927, 1930, 1939, 1949 1958. Παράλληλα μὲ τὴ ζωγραφικὴ του δημιουργία ἐχρημάτισε καὶ καθηγητῆς τῶν τεχνικῶν μαθημάτων τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου ἐπὶ 14 ἔτη καὶ ἐδίδαξε τοὺς μαθητευομένους στὸ Πανεπιστήμιο διδασκάλους ἀπὸ τὰ 1929 - 1948.

24. Ναταρίδου Κάκια

(όδδος Μετσόβου 9, τηλ. 812.153, Αθήνα)

Έγεννήθη στά 1897 στὸ Ρουστούκιο (Βουλγαρίας), ἐμαθήτευσε κοντά στὸν Νικόλαο Λύτρα γιοὶ τοῦ Νικηφόρου, χωρὶς νὰ φοιτήσῃ καθόλου στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν. Ἀργότερα, ὅταν ἔξαικολούθησε τὶς σπουδές τῆς στὸ Παρίσι ἐπῆρε μαθήματα ἀπὸ ἕναν μεγάλο καλλιτέχνη καὶ δάσκαλο τῆς Γαλλίας, τὸν Ἀντρέ Λότ. Ἐχει ὄργανώσει ὡς σύμερο ἐππάτα ἀτομικές ἔκθεσεις στὴν Ἀθήνα, ἐπί τῶν ὅποιων ἡ τελευταία πρὸ δίλγων μηνῶν. Ἐλασθέ μέρος σὲ πολλές Πανελλήνιους καὶ ἔξεδωσε στὸ 1946 τὸ βιβλίο «Ζωγραφικὴ» ποὺ εἶναι μιὰ τεχνικὴ διατριβὴ τῆς Ζωγραφικῆς Τέχνης. Στὰ 1949 ἡ Γαλλικὴ Ἐταιρία «Arts - Sciences - Lettres» τῆς ἀπόνειμε τὸ ἀργυροῦν μετάλλιο, ἀπ' ἀφορμῆς τῶν ἐκτεθέντων ἔργων τῆς «Πείνα», «Συναγερμός» κλπ. Πλέον τῶν 500 ἔργων τῆς εἶναι σκόρπια σὲ ιδιώτες καὶ ἄλλοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων κάτοχος ἐνὸς εἶναι καὶ ὁ Δῆμος Ἀθηναίων.

25. Νῖνος Ἀντώνης

(όδδος Σκουφᾶ 16, Αθήνα)

Γεννήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια στὰ 1910 καὶ ἐσπούδασε στὰ ἔκει κοινοτικὰ σχολεῖα, ἐμπορικά. Παρακολούθησε μερικὰ χρόνια μαθήματα ζωγραφικῆς στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν Ἀλεξανδρείας, κι' ἔκτοτε ἀσχολεῖται συστηματικὰ μὲ τὴ ζωγραφικὴ καὶ τὴν διαστολήν. Ἀπὸ τὰ 1930 ἔκθετε ἀνελειπώς στὰ ἑτήσια Σαλὸν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Καΐρου, μὲ καλὰ ἀπίτευγματα καὶ καλές κριτικές. Ἐταξείδεψε ἐπανειλημένως στὴ Γαλλία, Ἰταλία καὶ Ἐλλάδα, οἱ δὲ ζωγραφικές του ἐντυπώσεις ποὺ ἔγεννήθησαν ἀπὸ τὰ ταξείδια αὐτὰ ἔξετέθησαν στὶς ἀτομικές του ἐκθέσεις τῶν ἐτῶν 1947, 1950, 1952. Ἀπὸ διετίας ἔγκατεστημένος στὰς Ἀθήνας μετέχει ἐνεργῶς στὴν καλλιτεχνικὴ ζωὴ τῆς Χώρας καὶ ἀναπτύσσει ιδιαίτερη δραστηριότητα στὸν τομέα τῆς Διακοσμητικῆς.

26. Παρθένης Κώστας

(όδδος Ροβέρτου Γκάλλι 40, τηλ. 90.245, Αθήνα)

Έγεννήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια στὰ 1879. Ἐσπούδασε στὴ Βιέννη καὶ στὸ Παρίσι όπου καὶ πολλὲς φορές ἔξεθεσε. Ἀπὸ τὰ 1903 ἔγκατεστάθη μόνιμα στὴν Ἑλλάδα, τιμηθεὶς στὰ 1910 μὲ τὸ Ἐθνικὸ Ἀριστεῖον τῶν Τεχνῶν. Στὰ 1930 διαρίστηκε καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, όπου καὶ προσέφερε δόλκηρον σχεδὸν τὸν ἔαυτο του. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνήσυχης ιδιοσυγκρασίας του, ἀλλὰ καὶ τοῦ μεγάλου του ταλέντου ὀνειγνωρίσθηκε γρήγορα ἡ ἀξία του καὶ ἡ προσφορά του στὴν Τέχνη κι' ἐπεβλήθη. Τὸ ἔργον του διατηνεῖ ἀφθονος ψυχικότης. Ἐκαλλιέργησεν δῆλους σχεδὸν τοὺς κλάδους τῆς ζωγραφικῆς Τέχνης ἀναγνωρισθεὶς μέγας. Ἐργα μεγάλης πνοῆς θεωροῦνται περισσότερο οἱ ἀγιογραφίες του, τὰ πορτραίτα του, οἱ συνθέσεις κλπ. Στάνεις εἶναι οἱ ἐπιτυχίες του στὶς μεγάλες ἀγιογραφικὲς συνθέσεις τοῦ «Εὔαγγελισμοῦ» (ποὺ τιμήθηκε καὶ στὸ Παρίσι μὲ τὸ πρώτο δρασεῖο) ή «Ἀποκαθήλωσις», (συλλογὴ Λοδέρδου), «ὁ Χριστός», (Ἐθνικὴ Πινακοθήκη) καὶ ἄλλες ἀγιογραφίες του (ὅπως ἐκεῖνες τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Ἀλεξάνδρου στὸ Π. Φάληρο) κλπ. Ἀλλοι δύο μαστοὶ πίνακές του εἶναι: ὁ «Ὀρφεὺς καὶ ἡ Εύρυδίκη» (στὸ Υπουργ. Ἐξωτερικῶν), «ἡ ἀπόθεωση τοῦ Ἀθανασίου Διάκου», «Προσευχὴ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως», «τὸ καράβι τῆς Καλαμάτας» (στὴν Ἐθνικὴ μας Πινακοθήκη) εἰκόνες τῆς Παναγίας (στὸ Μουσεῖο Λοδέρδου) κλπ.

27. Ράμφου Μαρία

(όδδος Ολυμπίας 11, Καλλιθέα, Αθήνα)

Έτελείώσεις τὴ Ζωγραφικὴ στὴν Α.Σ.Κ.Τ. τῶν Ἀθηνῶν, τὸ 1946 καὶ τὴ χαρακτικὴ τὸ 1949. Ἐλασθέ διὰ α' φορᾶν μέρος στὴν Πανελλήνιο τοῦ 1948. Τὸ 1955 ὄργανωσε ἀτομικὴ ἔκθεση Ζωγραφικῆς καὶ χαρακτικῆς στὴν Ἀθήνα. Τὸ 1957 διὰ 6' φορᾶν μετέσχε στὴν Πανελλήνιο καὶ στὸ Φέστιβαλ Σολομοῦ στὴν Λευκάδα. Τὸν ἕιδο χρόνο στὴν διεθνὴ ἔκθεση Χαρακτικῆς στὸ Σαντιάγκο τῆς Χιλῆς στὴν ἔκθεση Σαμιακοῦ τοπείου (Ζάππειο Μέγαρο) καὶ στὴν διμαδικὴ ἔκθεση τοπείου (αἴθουσα «Ζυγός»). Ἐκ παραλλήλου ἀπὸ τὸ 1948 ἀσχολήθηκε μὲ σκηνικὰ Θεάτρου. Μέχρι σήμερα ἀνέδηκαν 30 ἔργα περίπου μὲ δικά της σκηνικά (στὴν Ἀθήνα τὸ 1948, 1950, 1952, στὴ Θεσσαλονίκη τὸ 1953, καὶ στὴν Αίγυπτο: 1952 καὶ 1953).

28. Ροϊλὸς Γ. Ν.

1867 — 1928

Έγεννήθηκε στὰ 1867 στὴν Ἀθήνα ὅπου καὶ ἀπέθανε τῷ 1928. 14 μόλις ἐτῶν ἐνεγράφη στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν, θελήσας νὰ καλλιεργήσῃ τὰς ζωγραφικάς του τάσεις. Ἀριστεύσας κατὰ τὰς σπουδάς του ἐστάλη μὲ υποτροφία στὸ Μόναχο χρηματίσας μαθήτης τοῦ N. Γύζη. Ἐπειτα ἀνεχώρησε στὸ Παρίσι μαθητεύσας στὸν Μπενζαμέν Κωνστάν καὶ τὸν Λωράν. Ἐπανελθὼν στὴν Ἑλλάδα ζωγράφος διωρίσθη καθηγητὴς στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν διδάξας ἐπὶ ἐπτὰ ἔτη. Ξαναγύρισε στὸ Παρίσι καὶ στὸ Λονδίνο ὄργανώσας ἔκθεσεις τὶς ὅποιες οἱ φιλότεχνοι ἐδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς. Μετέσχε στὸν Ἐλληνοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1897 ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐνεπιεύθυντη πολλάς του συνθέσεις. Ἀργότερα ἐπέστρεψε καὶ πάλι στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Εὐρώπη ἀναλαβών τὴν καθηγεσίαν τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, ἐνῶ συνέχιε τὴν δημιουργική του ἐργασία. Ἐργα του ὑπάρχουν σήμερα στὴν Πινακοθήκην, σὲ ιδιωτικὲς συλλογὲς καὶ μεμονωμένα σὲ διάφορες οἰκογένειες κλπ. Ἐκτὸς ἀπὸ συνθέσεις καὶ προσωπογραφίες, ὑπάρχουν πολλοὶ του πίνακες μὲ θέματα ἀπὸ τὸν Πόλεμο τὸν ὅποιον παρακολούθησε ἀπὸ κοντὰ καὶ ἀπεικόνισε μὲ μεγάλην ἀλήθεια, Τέχνη καὶ μαεστρία.

29. Σαμαρτζῆς Γ.

1868 — 1925

Γεννήθηκε στὴν Κέρκυρα στὰ 1868. Ἀπὸ νέος παρουσίασε σημεῖα μιᾶς πλούσιας ζωγραφικῆς εύαισθησίας ποὺ τοῦ ἔδειξαν τὸ δρόμο τοῦ καλλιτεχνικοῦ του προορισμοῦ. Ὁπως οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ζωγράφους τῆς Κέρκυραϊκῆς Σχολῆς, σπούδασε εἰς τὴν Ἰταλία καὶ στὸ Ινστιτούτο Ρέ ντὰ μπέλλα «Ἄρτι» τῆς Νεάπολης. Οἱ σπουδές του ἔχουν μιὰν αύστηρη προσήλωση στὴ γραμμὴ τοῦ σχεδίου καὶ μιὰ τελειωμένη ἀντίληψη στὴν μεταφορὰ τοῦ χρώματος. Η διαπίστωση αὐτὴ ἐπισφραγίζεται μὲ τὴν ἀπονομὴ εἰς αὐτὸν τοῦ Ἀργυροῦ μεταλλίου ἀρίστης ἐπιδόσεως. Τὸ 1907 ἐπαναλειτούργησε καὶ ἀνέλαβε τὴ διεύθυνση τῆς Ἀκαδημίας Καλῶν Τεχνῶν Κέρκυρας. Χρημάτισε καθηγητὴς σὲ διάφορα σχολεῖα τῆς νήσου, ποὺ στάθηκε γιὰ τοῦτο ἀστήρευτη πηγὴ τῶν ἔργων του. Ἀσχολήθηκε κυρίως μὲ τὴν προσωπογραφία καὶ ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν κλασσικὴ ἀντίληψη τῆς τέχνης ὃστε νὰ ἔχῃ ἐξέχουσα θέση ἀνάμεσα εἰς τοὺς σύγχρονους Ἐλλήνες προσωπογράφους. Συμμετέσχε κατὰ καιρούς σὲ διάφορες διμαδικὲς ἔκθεσεις εἰς τὸ Παρίσι καὶ εἰς τὴν Ἰταλία. Πέθανε στὶς 19

Μαρτίου του 1925 στην "Αθήνα. "Έργα του δρίσκωνται στὸ Δημαρχεῖο Κερκύρας, στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ σὲ διάφορες ἴδιωτικὲς συλλογές στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἔξωτερικό.

30. Στεφανοπούλου - Ἀλεξανδρίδη, Χαρ.

(δόδος Κλεομένους 4, τηλ. 73.648, Ἀθῆνα)

Γεννήθηκε στήν Κων) πολη, διπου ἐπῆρε τὰ πρώτα μαθήματα σχεδίου και ζωγραφικής ἀπὸ τὸν ἑκεὶ Πολωνὸ ζωγράφο Warnia Zarzesky καθηγητὴ τῆς Τουρκικῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν και ἀπὸ τὸν Γάλλο Louis Andress ὁ δόποιος εἰχεὶ ἑκεὶ μιὰ μικρὴ σχολὴ ζωγραφικῆς. Στὰ 1909 ἦρθε στὰς Ἀθήνας και κατόπιν διαγωνισμοῦ ἐνεγράφη στὴν γ' τάξῃ τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, ποὺ διηγύθεν τότε ὁ Γ. Ἰακωβίδης. Παρακολούθησε τὴν διδασκαλία ἐπίσης, τῶν καθηγητῶν Γερανιώτη, Βικάτου και Ροϊλού, κι' ἐπειδὴ ἡ Σχολὴ λόγω τῶν Βαλκανικῶν πολέμων ἐκλείσει (1912-13) ἐργάσθηκε μᾶζη μὲ ὅλες συμφοιτήριες της ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ Ν. Λύτρα. Ἀπεφοίτησε στὰ 1914 τὸ δέ 1915, ἀφοῦ παρέμεινε 1 ἔτος στὴν Πόλη, κοντά στοὺς γονεῖς της μετέβη στὸ Παρίσι και ἐργάσθηκε 2 χρόνια στὴν Academie de la Grande Chaumiere ἥπου ἐδίδασκε ὁ Lucien Simon και ἐRené Menard. Ἐξέθεσε ἐπανειλημμένως και στὸ Παρίσι, και ἐπέστρεψε στὰ 1920 στὰς Ἀθήνας ὅπου και παντρεύτηκε τὸν ζωγράφο Δημήτρη Στεφανόπουλο. Ἀπὸ τὸ 1925 - 1928 ἐκ διατείματων παρέμεινε στὸ Παρίσι μὲ τὸν ἄντρα της, διπου και ἔξεθεταν μᾶζη ἔργα Ιδίως τοπεῖα τῆς Ἑλλάδας και νησιά. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ συζύγου της (1932), λόγοι ψυχολογικοὶ τὴν ἀπεμάκρυναν ἀπὸ τὴν ἀπεικόνιση τῆς φύσεως και πολλοὶ πίνακες τῆς ἔχουν τάση στὸ ἀφρομένο. Ἀτομικὲς ἐκθέσεις ἔχει ὄργανώσει πολλὲς (1917, 1920, 1921, 1928, 1929, 1950) ἔχει ἐπίσης μετάσχει πολλῶν διαδικῶν (Παρίσι, Λονδίνο, Κάιρο, Στοκχόλμη, Μελβούρη, Βενετία, κ.ἄ.) ώς και διεθνῶς ἐπιστήμων.

31. Στεφάνου Ἀγγελικὴ

(ἀδδὸς Φυλῆς 176, τηλ. 871.012, Ἀθῆνα)

Έγεννήθη στάς Ἀθήνας τὸ 1894 καὶ ἐσπούδασε στὸ Ἀρσάκειο, ἀπ' ὅπου καὶ ἔλαβε τὸ δίπλωμά της. Ἐνεγράφη κατόπιν στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν παρακολουθήσασα μαθήματα ζωγραφικῆς ὑπὸ τὸν καθηγητὴ Γ. Ἰακωβίδη καὶ γλυπτικῆς ἀπὸ τὸν Λ. Σώχο καὶ Γ. Βρύντο. Μετέβη κατόπιν στὴν Ρώμη καὶ Μιλάνο γιὰ μελέτες καὶ ἐπιστρέψαστα διωρίστηκε στὰ 1910 καθηγητὴ τρισα στὸ Ἀρσάκειο, ὅπου παρέμεινε μέχρι τέλους. Ἐκαμε 5 ἥ 6 ἀτομικὲς ἐκθέσεις στὴν Ἀθήνα, στὴ Θεσσαλονίκη, στὸ Βόλο, στὸν Πειραιά, κ' ἔλαβε μέρος σὲ πολλὲς πανελλήνιους, στὴ Μπιενάλε τῆς Βενετίας, στὸ Μιλάνο, κ.ἄ. Ἐκτὸς τῆς ζωγραφικῆς ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴ γλυπτική, σ' δλεῖς δὲ τὶς ἀτομικὲς τῆς ἐκθέσεις παρουσίᾳ ἔξι ίσου ζωγραφικὰ καὶ γλυπτικά. Ἐκαμε διαφόρους προτομὲς καὶ μημεῖα ποὺ βρίσκονται στὸ Α' νεκροταφείο Ἀθηνῶν, καὶ ἡρώα μεταξὺ τῶν ὄποιων τοῦ Θ. Ραζικώτσικα, φρουράρχου κατὰ τὴν ἔξοδο τοῦ Μεσολογγίου, στὸ Ἡρώῳ Μεσολογγίου, τοῦ 35ου Συντάγματος, κ.ἄ.

32. Συμεωνίδης Ἀρχιμήδης

(όδος Ομήρου 57, τηλ. 35.814, Αθήνα)

Γεννήθηκε στήν Προύσσα της Μ. Ασίας, στά 1909, μα τά πρώτα μαθήματα ἀκουσε στή Θεσσαλονίκη, φοιτήσας στὸ ἔκει Ἀμερικανικὸ Κολλέγιο «Ἀνατόλια».
'Απὸ μικρὸς ἐδειξε ἐνδιαφέρον στὶς ζωγραφίες γι' αὐτὸ κ' δλας οι γονεῖς του

τὸν ἔδαλον νὰ πάρῃ μαθήματα ἀπό τὸ ζωγράφο Β. Γερμενῆ ποὺ συνέχισε ὕστερα ἀπό ἔνα χρόνο μὲ τὸ Γ. Μπουζίανη (1942). Στὸ μεταξὺ ταξιδεύει στὸ Βερολίνο γιὰ νὰ ἐγγραφῇ καὶ νὰ παρακολουθήσῃ στὴν ἑκεὶ Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν, ζωγραφική, παρέμεινε δὲ ἐπὶ ἔνα διάστημα μαθητής τοῦ γυνωστοπάτου καθηγητῆ καὶ ζωγράφου Σουμάχερ, μόλις δὲ τούτος ἐπληροφορήθη πώς ἔδιδά-
σκετο στὴν 'Ἐλλάδα ἀπὸ τὸν Μπουζίανη τὸν κράτησε οργιὰς ἔξετάσεις. 'Ἐπιστρέ-
ψας στὴν 'Ἐλλάδα συνέχισε τὰ μαθήματά του μὲ τὸν ἴδιο δάσκαλο. 'Εμφανίσθη-
κε ἐπίσημα ὡς ζωγράφος μ' ἔνα πορτραΐτο στὴν Πανελλήνιο 'Έκθεση τοῦ 1957.

33. Συρίγος Γ.

(οδὸς Ἀθηνᾶς 10, Ἀθῆνα)

Γεννήθηκε στὸν Πειραιᾶ τὸ 1906. Σπούδασε στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν, λαβὼν τὸ δίπλωμά του στὰ 1926. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς φοιτήσεώς του στὴ Σχολὴ ἔτυχε δύο πρώτων βραβείων καὶ μιᾶς τετρατοῦς ὑποτροφίας τοῦ κληροδότημάτος Ι. Βόζου. Παρουσίασε μέχρι σήμερα τὸ πολυυπνθέτο καὶ ποικίλλο ἔργο του σὲ 8 ἀτομικές ἔκθεσεις, κι' ἐλασθεῖται μέρος σὲ δλες τὶς Πανελλήνιους καὶ πολλὲς ὁμαδικές. Ἐταξεῖδεψε πολλὲς φορές στὸ ἔξωτερικό, ίδιως στὸ Παρίσι, Βιέννη, Βενετία, Σάλτσμπουργκ, ἐντυπώσεις τῶν ὅποιων παρουσίασε στὶς ἔκθεσεις του. Ἀσχολήθηκε ίδισιτέρα μὲ τὴν προσωπογραφία καὶ τὴν σκηνογραφία, ἔργα του δὲ ἀπόρρεοντα ἀπό τὶς ειδικότητες αὐτὲς ὑπάρχουν σκόρπια σὲ ιδιωτικές συλλογές, Θέατρα, κλπ.

34. Τσαρούχης Γιάννης

(όδδος Εὐζώνων 3 — Μονή Πετροάκη, Αθήνα)

Έγενην ήτη στά 1910 στὸν Πειραιᾶ. Ἐσπούδασε ζωγραφική στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν μὲ καθηγητὰς τὸν Βικάτο καὶ τὸν Παρθένην. Παρακολούθησε δῆμας καὶ μαθήματα ἀγιογραφίας ἀπὸ τὸν Κόντογλου. Πρωτεξέθεσε στὰ 1929 στὸν «Ἄσουλο Τέχνης». Ἀργότερα μετέβη στὴ Γαλλία γιὰ νὰ συμπληρώσῃ καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ τὶς γνώσεις του στὴ ζωγραφική καὶ ἔκει ἐδέχθη τὰ νέα ρεύματα τῆς Τέχνης δῆμας διεγράφοντο στὴν Μητρόπολη τῆς Τέχνης, τὸ Παρίσιο. Ἐπιστρέψας στὴν Ἀθήνα ὅργάνωσε μία ἔκθεση στὰ 1938. Δεκατρία χρόνια μετά, παρουσιάζει μὲ λαμπρὴ ὑπόδοχὴ ἔργα του στὸ Παρίσιο καὶ στὸ Λονδίνο καὶ συνεχίζει τὴ συμμετοχή του σὲ ὀμαδικές ἔκθεσεις σὲ πολλὲς πρωτεύουσες τοῦ Ἑγγεπρίκου: Σουηδία, Αἴγυπτος, Ἀμερική. Τὸ Βρετανικὸ Συμβούλιο τοῦ ὅργανων στὰ 1952 μίαν ἀνάδρομηκή ἔκθεση στὴν Ἀθήνα καὶ στὰ 1957 λαμβάνει μέρος γιὰ τὸ βραβεῖο Gothenheim.

35. Χατζηκυριάκος - Γκίκας, Νικ.

(όδος Κοινέωτου 5, τηλ. 612.772, 'Αθήνα)

Γεννήθηκε στήν 'Αθήνα τό Φεβρουάριο του 1906. Στην άρχη παρακολούθησε μαθήματα στήν 'Αθήνα με δάσκαλό του τὸν Κ. Παρθένη, κι' υπέρερα συμπληρώνοντας τις σπουδές του στὸ Παρίσι (1922), ἐνεγράφη στήν 'Ακαδημία Ραυσόν με τὸ ζωγράφο Μπισιέ καὶ γιὰ τὴ Χαρακτικὴ τὸ Δημ. Γαλάνη. Ἐκέσεις ἔκαμε προλέπει στὴν 'Ελλάδα καὶ τὸ 'Ἐξωτερικὸ ἀρχίζοντας ὅπ' τὸ 1927 ὅπου πρωτοενεφανίσθη στὸ Salon des Indépendants Τὸν ἴδιο χρόνο ὄργάνωσε τὴν α' του ἀτομικὴ στὴ Calerie «Percier» μὲ παρουσίασθη τοῦ Μωρίς Ραύνάλ. 'Ακολούθησαν καὶ ἄλλες (1928, 1930, 1931, 1932) καθὼς καὶ μιὰ ἀτομικὴ στὸ

Salon des Indépendants. (Παρίσι 1933) ως και άλλη τὸν ἐπόμενο χρόνο, μαζὶ μὲ γκρούπ ἀπὸ ἄλλους 3 στὴ «Galerie des Cahiers d'Art». Μὲ ἔξαιρετικὴ ἐπιτυχία και ἀτομικότητα δργανώθηκαν ἐν συνεχείᾳ και οἱ ἔξῆς: 1946: «Εκθεση Ἑλλ. Τέχνης στὴ Βασιλικὴ Ἀκαδημία τοῦ Λονδίνου, τὸν ἴδιο χρόνο, ἀτομικὴ στὸ Βρετανικὸ Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν, 1952: ἀτομικὴ στὶς Leicesterser Calleries» (Λονδίνο) μὲ παρουσίαση τοῦ Μωρὶς Ραϊνάλ, στὰ 1954 ἀτομικὴ στὸ Παρίσι στὴ Gallerie Cahiers d'Art και τὸν ἄλλο χρόνο ἀτομικὴ στὸ Λονδίνο στὶς «Galleries Leicester». Τὸν ἴδιο χρόνο και στὰ 1957 συμμετέσχε στὶς διεθνεῖς Biennales τῆς Λιθογραφίας ποὺ ἔγιναν στὶς Ἡν. Πολιτείες και στὸ Μουσεῖο de Cincinnati, ἐνῶ συγχρόνως (1957) ἔξεθετε και στὸ Μουσεῖο τοῦ Ἀγ. Στεφάνου «Οἱ πρόδρομοι τῆς ἀφορημένης Τέχνης». 1958: τρεῖς συγχρόνως ἔκθεσεις. Δυὸς ἀτομικές, στὴ Galerie de Cahier d' Art μὲ εἰσαγωγὴ τοῦ Ρενέ Σάρ (Παρίσι) και στὴ Gallerie Jolas (Ν. Υόρκη)—και ἡ ἄλλη συμμετοχὴ στὴν Διεθνὴ «Εκθεση τῶν Βρυξελλῶν: «50 Χρόνια Ζωγραφικῆς». Εργα τοῦ ὑπάρχουν: στὸ Ἐθν. Μουσεῖο τῆς Μοντέρνας Τέχνης, (Παρίσι), στὴν Τάτ Γκάλερου (Λονδίνο), στὸ Μητροπολιτικὸ Μουσεῖο τῆς Ν. Υόρκης, στὸ Μουσεῖο τοῦ Cincinatti (Ἡν. Π.), στὸ Μουσεῖο τοῦ Carcassonne (Γαλλίας), στὸ Μουσεῖο τῆς Μελβούρνης (Αὐστραλίας). Εἶναι καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.

36. Χρονόπουλος Νίκος

(δδὸς "Αρνης 9, τηλ. 74.288, 'Ηλόσια, 'Αθήνα)

Γεννήθηκε στὰ 1908, στὸν Πειραιᾶ Δὲν ἐφοίτησε σὲ καμμιὰ Σχολὴ γιὰ καλλιέργεια τοῦ ταλέντου του, παρακολουθήσας μόνο, ἀπὸ τὰ 1942 μέχρι 1955 μαθήματα ἀπὸ τὸν ζωγράφο Γ. Μπουζιάνη. Ἐξέθεσε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1955, παρουσιάσας 75 ἐλαϊογραφίες ἐκ τῶν ὅποιων οἱ περισσότερες προσωπογραφίες, ειδος στὸ δόποιο ιδιαιτέρως ἐπιδιδεται. Στὰ 1957 μετέσχε τῆς τότε Πανελλήνιου και τὸν Ὁκτώβριο τοῦ 1958 παρουσίασε στὸ «Συγδ» τὴ β' ἀτομικὴ του ἔκθεση.

Έκθετες και "Εργα

Α' ΟΜΑΣ:

7.4.59 — 2.5.1959

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ

1. — ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ ΑΡΓΥΡΟΣ :

  1. Αύτοπροσωπογραφία
  2. 'Η γυναίκα τοῦ καλλιτέχνη

2. — ΣΠΥΡΟΣ ΒΙΚΑΤΟΣ :

  3. Προσωπογραφία τοῦ κ. Κούκου
  4. 'Η μητέρα τοῦ καλλιτέχνη Κ. Γ.
  5. Μετὰ τὸ λουτρό

3. — ΔΗΜ. ΓΕΡΑΝΙΩΤΗΣ :

  6. Πορτράιτο τῆς κ. Μ. Γ.
  7. Προσωπογραφία τῆς κ. Ν. Α.
  8. Σπουδὴ κεφαλῆς

4. — ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ — ΚΑΡΑΒΙΑ :

  9. Πορτράιτο τοῦ Κώστα Ούρανη
  10. Πορτράιτο τῆς 'Αλίκης
  11. Πορτράιτο τοῦ κ. Δ. Λ. Φ.
  12. Πορτράιτο κ. Κ. Π.

5. — ΣΟΦΙΑ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗ :

  13. Προσωπογραφία τῆς κ. Σ. Ν.
  14. Προσωπογραφία τῆς δ. Λ. Σ.

10. — ΔΗΜΟΣ ΔΗΜΑΣ :

  26. Πορτράιτο τῆς κ. Χ. Α.
  27. Πορτράιτο τῆς κ. Μ. Λ.

11. — ΕΥΑΓ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

  28. 'Η ποιήτρια κ. Μυρτιώτισσα
  29. Πορτράιτο τῆς κ. Ζαμπίκου

12. — ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ :

  30. Προσωπογραφία τῆς κ. Τζ. Μ.

13. — Γ. . ΡΟΙΛΟΣ :

  32. "Ενας γέρος
  33. Γυναίκα

14. — Γ. ΣΑΜΑΡΤΖΗΣ :

  34. 'Η κόρη μου 'Ιρις
  35. Πορτράιτο Κ. 'Ορφανίδη
  36. Πορτράιτο τοῦ Γ. Θεοτόκη

ΠΑΛΑΙΟΙ

31. Προσωπογραφία τῆς κ. Σ. Λ.

32. "Ενας γέρος
33. Γυναίκα
34. 'Η κόρη μου 'Ιρις
35. Πορτράιτο Κ. 'Ορφανίδη
36. Πορτράιτο τοῦ Γ. Θεοτόκη

ΟΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΠΟΥ ΕΛΑΒΑΝ ΜΕΡΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΘΡΑΞΕΩΣ

Μαγιάσης Νικόλαος

Γεννήθηκε στὰς Ἀθήνας στὰ 1905 και ἤρχισε ίχνογραφών ἀπὸ ήλικίας 5 ἔτῶν! Εσπουδάσεις στὴν Ανωτ. Σχ. Καλών Τεχνῶν ἀπὸ δύο πεντάκις, και μὴ λαδών μέρος εἰς ούδενα διαγωνισμὸν ὑποτροφίας πιστεύων πώς ἡ Τέχνη κατοικεῖ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ἀρχαιότητος και δχι στὸ Ἐξωτερικό. Ἀπὸ τοῦ 1937 μέχρι τοῦ 1940 ἔξεθεσε τετράκις. Ειδικευθεὶς στὴ Θαλασσογραφία παρουσίασε τόσο στοὺς Πανελλήνιους (1942, 1948) δσο και σὲ κάθε ἄλλην διαδικτήν, ἔργα του διακριθέντα διὰ τὴν χάριν των και τὴν τέχνη των γύρω ἀπὸ τὸ Θαλασσινό Θέμα.

1. ΜΑΡΙΑ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ :

  1. Πορτραΐτο άνδρικό
  2. Παιδικό κεφάλι

2. ΛΙΛΗ ΑΡΛΙΩΤΗ :

  3. Γυναικείο κεφάλι
  4. Προσωπογραφία
  5. 'Άνδρικό κεφάλι

3. ΓΕΩΡΓΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ :

  6. Προσωπογραφία τής κ. Α. Κ.
  7. Αύτοπροσωπογραφία
  8. Προσωπογραφία κοριτσιού

4. Α. ΒΑΣΙΛΙΚΙΩΤΗΣ :

  9. Μικρό πορτραΐτο
  10. Γυναίκα τού Σουδάν
  11. Σχέδιο

5. ΧΑΡΑ ΒΙΕΝΝΑ :

  12. Προσωπογραφία Κούκης Σπηλιοπούλου
  13. Τό κορίτσι με τό πουλί
  14. Είκονα νέου

6. ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΑ·Ι·ΤΗΣ :

  15. Αύτοπροσωπογραφία

7. ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟ :

  16. Πορτραΐτο τού Jules Romains
  17. Προσωπογραφία τού Derain
  18. Νίκος Καζαντζάκης

8. ΑΛΚΗΣ ΓΚΙΝΗΣ :

  19. "Ενας ναύτης

9. Γ. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ :

  20. 'Η κ. 'Αλεξάνδρα Σ. Κωνσταντοπούλου
  21. Προσωπογραφία κυρίας

10. ΝΙΚΟΣ ΓΩΓΟΣ :

  22. 'Ο ζωγράφος Α. Ν.
  23. Σκίτσο τού Καθάφη

11. ΘΕΟΦΙΛΟΣ — Γ. ΦΑΡΜΑΚΗΣ :

  24. Προσωπογραφία νέου
  25. Προσωπογραφία γέροντος

12. ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΩΜΗΣ :

  26. 'Η κυρία Σ. Μ. Χ.
  27. Αύτοπροσωπογραφία

13. ΑΝΝΑ ΚΑΛΛΙΑ — ΒΙΤΑΛΗ :

  28. Προσωπογραφία κόρης
  29. 'Η κ. Ο. Ζ.

14. ΒΑΡΒΑΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ :

  30. Προσωπογραφία τής κ. Μαρίας Περ. Ράλλη
  31. Μία νέα
  32. Μάριαν
  33. 'Ο κ. Κλίφφορντ Μπάξ
  34. Αύτοπροσωπογραφία

15. ΙΡΙΣ ΛΟΓΟΘΕΤΟΠΟΛΟΥ :

  35. Προσωπογραφία τής κ. Ι. Γ.
  36. Κεφαλή παιδιού
  37. 'Η κ. Μ. Α.

16. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΓΙΟΣ :

  38. Στράτης Μυριβήλης
  39. Μιχάλης Κωνσταντόπουλος
  40. 'Αμαρύλλις

17. ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΥΖΙΑΝΗΣ :

  41. Τό πορτραΐτο τού κ. Π
  42. Προσωπογραφία κ. 'Αλεξάνδρας Κωνσταντοπούλου
  43. Πορτραΐτο τού Δρος 'Ηλία Καϊμάκη (Μόναχο, 1919)

18. ΚΑΚΙΑ ΝΑΤΑΡΙΔΟΥ :

  44. 'Αλέξανδρος και 'Αλίκη Δρακούλιδη
  45. Αύτοπροσωπογραφία
  46. Πορτραΐτο τής κ. Ρέττης Κ.

19. ΑΝΤΩΝΗΣ ΝΙΝΟΣ :

  47. 'Η αδελφή μου (Μ. Ν.)
  48. 'Η γυναίκα μου (Υ.Μ.—Ν.)

20. ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ :

  49. Προσωπογραφία τής δίδος Σ. Λ. (1900)

21. ΜΑΡΙΑ ΡΑΜΦΟΥ :

  50. Προσωπογραφία νέου
  51. 'Ο Πάλ Νόρ

22. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΡΙΓΟΣ :

  52. Προσωπογραφία κοριτσιού
  53. 'Η κυρία με τό τριαντάφυλλο
  54. Προσωπογραφία παιδιού

23. ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΕΡΛΙΔΟΥ - ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ :

  55. 'Η 'Ανίκα
  56. "Αγγελος Τερζάκης
  57. 'Ο πεζογράφος 'Αλκ. Γιαννόπουλος

24. ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ :

  58. Σχέδιο γυναικείου πορτραΐτου
  59. Σχέδιο άνδρικού πορτραΐτου

25. Ν. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ - ΓΚΙΚΑΣ :

  60. 'Ο πατέρας μου

Αρλιώτη Λίλη

(όδδος 'Ομήρου 43, τηλ. 612.111, 'Αθήνα)

'Εγεννήθηκε στάς 'Αθήνας. 'Από μικρή έσπούδασε συγχρόνα μουσική και ζωγραφική. 'Από τού 1948 πού πρωτοφανερώθηκε έπισημα, παρουσιάζει έργα-σία της σε διάφορες 'Εκθέσεις. "Ελασθέ μέρος σε 2 Πανελλήνιους 'Εκθέσεις (1948 και 1952). Είναι ιδρυτικό μέλος τού Καλλιτεχνικού Σωματείου «'Αρμόδιος» και μετέσχε σε τρεις έμφανσεις του (1949, 1950, 1952) στάς 'Αθήνας και Θεσσαλονίκη. 'Η σειρά τών έκθεσών της έχει ως, έξῆς: 1955: Α' 'Ατομική 'Εκθέσις στήν 'Αθήνα (Αίθουσα Πείρη), 1956: Α' 'Ατομική 'Εκθέσις στήν 'Αμερική (Callery Yolas. N. Y.) 1957: Συμμετοχή στήν ΙY Μπιενάλε τού Σάν Πάολο, Βραζιλίας, 1958: Β' 'Ατομική 'Εκθέσις στήν 'Αθήνα (Αίθουσα «Αρμόδιος»), 1959: Συμμετοχή στήν παρουσίαση τής 'Ελληνικής Τέχνης στή Παρίσι (Gelerie Creize). Τὸν ίδιο χρόνο συμμετοχή στήν παρουσίαση 'Ελλ. Τέχνης από τό (Smitasonian Institute — Washington). Στά 1959 νέα συμμετοχή στήν 'Ελλ. Γυναικεία "Εκθεση Βενετίας. 'Αποτελεί μέλος τού Καλλιτεχνικού 'Επιμελητηρίου 'Ελλάδος ως και τού «Σωματείου 'Ελληνίδων Καλλιτεχνίδων» με τίς δημοτές έκθετει συχνά. "Εργα της ύπαρχουν σε διάφορες ιδιωτικές συλλογές στό Λονδίνο, 'Αμερική, 'Ιταλία και 'Ελλάδα. Τὸ έργο της έμελετηθή άναλυτικά από πολλούς 'Ελληνας αισθητικούς ως και ξένους ιδιώτας 'Αμερικανούς (Lavern George (Arts) Stuart Preston — N. Y. Times) και άλλους.

Γκίνης "Αλκης

(όδδος "Εβρων και Μιλτιάδον 3, Αλγάλεω—'Αθήνα)

'Εγεννήθηκε στάς 'Αθήνας τό έτος 1933. 'Από μικρός έδειξε κλίση στή Ζωγραφική, διαθέτοντας πολλές δρες τού 24άρου του, μαζί με τάς Γυμνασιακάς του σπουδάς και γιά τήν ιδιαίτερη του αύτην έπίδοση. Δὲν έφοιτησε στήν 'Ανωτάτη. Σχολή Καλών Τεχνών, ούτε παρηκολούθησε ποτέ μαθήματα Είκαστικών Τεχνών από έπαγγελματία ζωγράφο. Μόνος του καλλιέργησε τήν ένστικτη του αύτη κλίση στήν τέχνη τού χρωστήρα άντλωντας τά θέματά του από τή ζωή τών μαζών και τούς λαϊκούς τύπους.

Καλλία - Βιτάλη "Αννα

(όδδος Βασ. Σοφίας 49β, τηλ. 70.924, 'Αθήνα)

'Εγεννήθηκε στήν Κωνσταντινούπολη, σπουδές στή έκει άγγλικό σχολείο «High School». 'Από μικρή έδειξε μεγάλη κλίση στή ζωγραφική, γι' αυτό και οι γονείς της τήν έστειλαν νά σπουδάση, παρακολουθήσασα έπι 3 χρόνια μαθήματα στή Royal drawing society τού Λονδίνου. "Όταν ήρθε στήν 'Ελλάδα τήν δέχτηκε γιά την ιδιαίτερα μαθήματα δ. Γ. 'Ιακωβίδης, μετά τό θάνατο τού όποιου συνέχισε έπι σειρά έτῶν στή έργαστηρίο τού χαράκτη Δ. Δάβη. 'Απασχολήθηκε ιδιαίτερα με τήν προσωπογραφία με πάθος, οι οικογενειακές της άσχολίες δύμως δέν τής άφισαν καιρό νά παρουσιασθή ένωρίτερα ως ζωγράφος, παρ' δλον δτι στούς καλλιτεχνικούς κύκλους δέν είναι και τόσο άγνωστη.

Κωνσταντοπούλου Βαρβάρα

(όδδος 'Αλωπεκής 26, Κολωνάκι. Τηλ. 71.496 και 29, Eduardes Square, London Tel. 6.676)

'Εγεννήθηκε στήν Πειραιά. 'Από μικρή παιδί τήν έπήγαν στήν 'Αγγλία σπουδές της κλασσικές της σπουδές, και έγκατεστάθη μονίμως στό Λονδίνο. 'Η καλλιτέχνης, ως γνωστόν είναι αύτοδιδακτος. 'Η πρώτη της άτομική έκθεσης έγινε στά 1947 και στό Cooling Galleries, με έξι αιρετικήν έπιτυχίαν. Τὸν ίδιο χρόνο προσεκλήθη και έξέθεσε και στή Διεθνή Εκθεση τού Λονδίνου (International Exhibition εις τό R.B.A. Galleries), πού έγκαινιάσθηκε από τό B. B. C. και ένεφανίσθη στήν τηλεόραση εις τό Alexandra Palace σπουδές της, θεμάτων έλληνικής Μυθολογίας και

ἀπὸ τὸν Σαίξπηρ. Τὸν ἴδιο καιρὸν στὸ Duchess Theatre τοῦ Λονδίνου ἔκαμε τὰ σκηνικὰ διὰ τοὺς «Βρυκόλακες» τοῦ "Ιψὲν ποὺ ἐπαρουσίασεν ὁ Ἰμπρεσ-σάριος C. B. Cocliran. Ἔτσι, ὑστερὰ ἀπὸ πολλὰς ἐπιτυχεῖς ἀτομικὰς ἐκθέ-σεις ἔκαμε μίαν ἀκόμη καὶ στὴν 'Αμερικὴ (1950) στὴν Hugo Gallery ὅπου καὶ ἔκει οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ περιοδικὰ ἔγραψαν ἐνθουσιωδῶς. Στὴν 'Ελλάδα ἔδωσε τρεῖς ἀτομικὰς ἐκθέσεις ὅπου καὶ ἔδω οἱ κριτικοὶ ἔγραψαν ἐνθουσιωδῶς, δύο στὸν «Παρνασσό» (1948, 1958) καὶ τὴν τρίτη στὸν Πειραιά τὸν ἴδιο χρόνο (1958) ὅπου παρὰ τὴν χαμηλὴ στάθμη τοῦ καλλιτεχνικοῦ τῆς ἐνδιαφέροντος ἡ γεννέτειρά της, τῆς ἐπεφύλαξεν μοναδικὴν κοσμοσυρροήν. 'Η πολύπλευρος καλλιτέχνης εἶναι ἀκόμη δραματικὸς συγγραφεὺς, μουσικός, παιζει πιάνο, διολί. Ἐκτὸς δὲ τούτων εἶναι κάτοχος σπανίας φωνῆς δραματικοῦ σο-πράνου, πρόκειται δὲ εἰς προσεχῆ της ταξίδια στὴν N. 'Υόρκη καὶ τὸ Λονδίνο, νὰ παρουσιάσῃ τὰς διπλὰς τῆς ἰκανότητας, ἐκθέτουσα ἔργασίας τῆς καὶ πα-ρουσιαζομένη σὲ συναυλίας κ. ἄ.

Μούγιος Γεώργιος

(όδδος 'Υπατίας 5, τηλ. 28.651, 'Αθήνα)

Ἐγενήθηκε στὰ 1907 στὴν Πάτρα. 'Εσπούδασε στὴν 'Ανωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν μὲ δασκάλους τὸν Γερανιώτη, 'Ιακωβίδη καὶ τὸν Βικάτη. 'Έκαμε πολλὰ καλλιτεχνικὰ ταξίδια στὴν Εύρώπη καὶ ἔφθασε μέχρι τῆς Λαπτωνίας. 'Επιστρέψαν εἰς 'Αθήνας ἐξέθεσε πλειστάκις παρουσιάζων ἔργα μὲ θέματα ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὰ ταξίδια του, μὲ μεγάλη ἐπιτυχία. 'Εξέθεσεν ἐπίσης στὰς Πάτρας καὶ τὴν Θεσσαλονίκην. Τελευταίως ἐξέθεσε στὸ Σαλὸν τοῦ Παρισιοῦ τὸ πορτραΐτο τοῦ κριτικοῦ Paul de Sandenac. 'Εργα του εύρισκονται εἰς πολλὰς ἰδιωτικὰς συλ-λογάς, στὸν Δῆμο Πατρέων ὡς καὶ στὸ Διοικητήριον Θεσσαλονίκης.

Τερλίδου - Γιαννοπούλου Γεωργία

(όδδος Σκρᾶ 16, Καλλιθέα, 'Αθήνα)

Ἐγενήθηκε στὸ Φανάρι τῆς Πόλης. 'Απὸ νεαρωτάτης ἥλικίας ἐπεδόθη στὸ σχέδιο καὶ μαζὶ μὲ τὶς κλασσικὲς σπουδές της δόλοκλήρωσε τὴν μελέτη τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν μὲ τὴν ἐπὶ πενταετία καθοδήγηση καὶ διδασκαλία τοῦ ἀρχι-τέκτονος καὶ ζωγράφου τῆς Πόλης καθηγητοῦ Κωνσταντίνου Βασματζίδη. 'Εμαθήτευσε ἀκολούθως ἐλθούσα στὰς 'Αθήνας στὸ 'Ατελεὶ τοῦ καθηγητοῦ 'Οδ. Φωκᾶ καὶ ἐπὶ δραχὺ χρονικὸ διάστημα παρηκολούθησε τὴν διδασκαλία στὴν 'Ακαδημία Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Μιλάνου (Μπρέρα) τοῦ ἔργαστηρίου τοῦ καθη-γητοῦ καὶ ζωγράφου Π. Ντε Φραντζίσκο. Εἶναι μέλος τοῦ Καλλιτεχνικοῦ 'Ε-παγγελματικοῦ 'Επιμελητηρίου ἀπὸ τὸ 1957. "Εχει κάμει τὶς ἐξῆς ἀτομικὲς ἐκθέσεις : Τὸ 1931 καὶ 1938 στὴ Θεσσαλονίκη καὶ τὸ 1956 στὰς 'Αθήνας. Σὲ ὁμαδικὰς ἐκθέσεις ἔχει λάβει μέρος πολλές φορές ιδίως στὶς Πανελλήνιους (1938, 1948, 1957) ὡς καὶ σὲ ἄλλας — δύπως στὴν "Έκθεση 'Ελληνίδων Ζω-γράφων (Ρόδος 1954), ὁμαδικὴ Λευκάδος (1957), ὁμαδικὴ "Έκθεση στὴ Διε-θνῆ "Έκθεση Θεσσαλονίκης (1957), ὁμαδικὴ "Έκθεση στὴ Γκαλερί Τέχνης (1958) κλπ.

Φαρμάκης Γεώργιος - Θεόφιλος

(Καρνές, 'Αγίου "Ορούς, . 'Αθως)

Ἐγενήθηκε στὴν Κρανιὰ τῆς 'Ελασσωνος στὰ 1936 καὶ κατετάγη στὴν μο-ναστικὴν ἀδελφότητα τοῦ 'Αγίου "Ορούς στὰ 1950, ἐνταχθεὶς στὸ Γρηγοριάτικο κελλίον «'Αγιοι 'Ανάργυροι» τοῦ ἀγιογραφικοῦ Οἴκου τοῦ γέροντος Π α χ ω-μ i o u. Τις πρώτες ὁδηγίες γιὰ τὴν μάθηση τῆς ἀγιογραφίας τὴν ὅποιαν ἐξέλεξε ἀπὸ κλίση στὴ Ζωγραφικὴ καὶ ὡς βιοποριστικὸ ἐπάγγελμα ἔλασθε πα-ρὰ τοῦ γέροντος Σεραφείμ 'Οφθαλμοπούλου, ἐργάζεται δὲ ἀπὸ τὸ 1953 ὡς ἀγιογράφος κατὰ τὸ βυζαντινὸν πρότυπον. Πλείστας ἀγιογραφικὰ ἔργα του, ὅπως εἰκόνες κ. ἄ. εύρισκονται σὲ διαφόρους ναούς, μετέσχε δὲ στὴν Πανελ-λήνιο "Έκθεση Βυζαντινῆς Τέχνης τοῦ 1957, ποὺ ὀργανώθηκε στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο.

Γαϊτης Νίκος

(όδδος Γερουσιανού 13, Καλαμάκι)

Γεννήθηκε στὸ Βεναρδάδο τῆς Τήνου στὰ 1920. Κατ' ἀρχὴν φοίτησε στὸ προ-καπταρτκτικὸ τῆς 'Ανωτ. Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν παρακολουθήσας μαθήματα στὸ ἔργαστρίο τοῦ ζωγράφου καθηγητοῦ Δημ. Μπισκίνη. Στὰ 1946 εἰσελθών εἰς τὴν Σχολὴν ἐχρημάτισε μαθῆτης τῶν καθηγητῶν 'Αργυρού καὶ Γεωργιάδη εἰς τὰ ἔργαστρία τῶν ὅποιών καὶ ἐφοίτησε. 'Αποφοιτήσας στὰ 1949, ἔστει-το τὸ δίπλωμά του μὲ δύο πρώτους ἐπαύγους καὶ ἔνα πρώτον δρασείον γυμνοῦ. Με-τέσχε στὴν Πανελλήνιον τοῦ 1952 καθὼς καὶ στὴν ὁμαδικὴ "Έκθεση Ζωγρα-φικῆς τῆς «Μορφωτικῆς Λέσχης» τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. (ώς ὑπάλληλος τοῦ 'Οργανισμοῦ τούτου) τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1955.

Κόντογλου Φώτης

(όδδος Βιζηνηοῦ 16, τηλ. 882.426, Κυπριαδή, 'Αθήνα)

Γεννήθηκε στὰ 1895 στὸ 'Αϊβαλί τῆς Μ. 'Ασίας ὅπου καὶ ἐτελείωσε τὶς γυμνασιακές του σπουδές. Οἱ γονεῖς του τὸν προώριζαν γιὰ τὸ ναυτικὸ στάδιο, ἀλλὰ γρήγορα παρετήθησαν τῆς ἐπιθυμίας αὐτῆς, ἀφοῦ ὁ Ἰδιος ἔξεδήλωνεν φανερά τὴν ἀντίθεση του σ' αὐτὸν καὶ μεγίστην κλίσιν στὰ Γράμματα καὶ τὴν Καλλιτεχνία. Καὶ εύτυχως γιατὶ τὸν ἐκέρδισε τὸ Πνεῦμα, ὅπου διέπρεπε πολλαπλά, διακριθεὶς καὶ στὶς δυο ἐκδηλώσεις τοῦ καὶ μάλιστα αὐτοδημιουργηθεὶς μεγάλος. Νεώταστος διναχωρήσας ἀπὸ τὴν πατρίδα του περιεπλανήθη ὡς ναυτικός σὲ πολλοὺς τόπους καὶ χωρεῖς (διὰ τὰς δύοις ἀργότερα ἔγραψεν ἐντυπώσεις ἀριστούργηματικές καὶ ἔξαισιες ποὺ τιμοῦν τὴν νεοελληνικὴ Λογοτεχνία) μετερχόμενος διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ συμπληρώνων μὲ μελέτες, γνωριμίες καὶ θεωρήσεις τὴν καλλιτεχνικὴ μόρφωσή του. 'Ο ἀποκλεισμός του κατὰ τὸν α' παγκόσμιο πόλεμο στὸ Παρίσι, τὸν βοήθησε πολὺ στὴ γενικὴ μόρφωσή του, μὲ τὸ τέλος του δὲ γύροις στὴν πατρίδα του, τὴν δύοις ἐγκατέλειψε μετὰ τὴν μικρασιατικὴν καταστροφή, ἐγκατασταθεὶς μονίμως στὴν 'Αθήνα. 'Εδω ἐνε-φάνισε ἐπιτυχῶς τὰ πρῶτα λογοτεχνικά του ἔργα («Pedro Cazas», «Βα-σάντα», ταξίδια, κ. ἄ.) καὶ μαζὶ μὲ ἄλλες του ἐκδηλώσεις, ἐξεδηλώθη καὶ ὡς καλλιτέχνης μὲ μοναδικὴ καὶ τύπιστη πρέσβηση στὴ Βυζαντινὴ Τέχνη, τὴν δύοις ὑπήρχεσε καὶ ὑπηρετεῖ πιστός, μὴ ἀπομακρυνθεὶς ποτὲ ἀπὸ τὶς ἐπιδιώκεις της μὲ φανατικὴ προσήλωση καὶ μοναδικό πάθος στὶς παρα-δόσεις της, καὶ μὴ παραδεχόμενος ἄλλη Τέχνη, πλὴν τῆς Βυζαντινῆς. 'Ερ-γάστηκε ὡς ἀγιογράφος σὲ πολλές ἐκκλησίες τῆς 'Ελλαδος, ἐδέχθη πολλές προτάσεις νὰ μεταβῇ στὸ 'Εξωτερικὸ καὶ νὰ τοιχογραφήσῃ ναούς τῆς 'Α-μερικῆς, τῆς Αϊθιοπίας, τῆς 'Αφρικῆς κ. ἀ. πλὴν δύμως δὲν ἀπεμακρύνθη ποιὰ ἀπὸ τὴν 'Αθήνα. Σπουδαία ἔργασία του εἶναι ή διακόσμηση τῶν 3 αιθουσῶν τοῦ Δημαρχείου μὲ μυθολογικὰ καὶ ιστορικὰ θέματα, δικαστηρίους καὶ ή συντήρηση τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ ναοῦ τοῦ 'Αγ. Δημητρίου Θεσσαλίης κ.λ.π. Μὲ τὴ διδοσσοκαλία του ἐδημιούργησε πολλοὺς νέους ζω-γράφους ποὺ ή προσήλωση καὶ ή ἀφωσίωσή των στὴ Βυζαντινὴ Τέχνη εἶναι τὸ μεγαλύτερό τους προσόν τοῦ ταλέντου των.

Κωνσταντινίδης Κωνστ.

1871 — 1953

Γεννήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη στὰ 1871, ἀλλὰ 3 χρόνια μετὰ ή οικογέ-νειά του ἐγκατεστάθησε μόνιμα στὴν 'Αθήνα. Σπουδάσεις Νομικά χωρίς δύμως ποτὲ νὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ. "Έχοντας κλίση καὶ στοὺς δύο κλάδους τῶν Είκα-

στικών Τεχνών άρχισε νά έργαζεται άρχικώς ως έρασιτέχνης, στα 1900 δύμως πήγε στὸ Παρίσι καὶ ἐνεγράφη στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Συμπληρωματικὰ ἔκαμε ἰδιαίτερες σπουδές γλυπτικῆς μὲ τὸ Γάλλο γλύπτη Alexandre Falguière. Ἀνικανοποίητος συμπληρώνει τὶς γνώσεις του ἐπὶ τῆς ζωγραφικῆς μὲ τὸν ζωγράφο Benard εἰδικεύεις στὴν τεχνικὴ τοῦ παστέλ. Ἐτοι κάτοχος καὶ τῶν δυὸ αὐτῶν κλάδων κατέρχεται στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀρχίζει ἔργασία, ἐκθέτοντας συχνὰ στὰς Πανελλήνιους καὶ στὶς ἄλλες ὁμαδικές, ἔργα του, κυρίως μεγάλα, γλυπτικά. Ἀπὸ ζωγραφικῆς τὸν ἐνδιαφέρει ἡ προσωπογραφία, — μετὰ τὸν θάνατο δὲ συγκεντρώθηκαν πλεῖστα ὅσα πορτραΐτα σὲ παστέλ, τερακότες καὶ μεγάλες γλυπτικές συνθέσεις. Εἰς τὴν Τέχνην ἔμεινε ως ἔνας καλλιτέχνης πολύπλευρος, ἀνήσυχος καὶ γεμάτος δημιουργικὰ προσόντα.

Μαξίμου Χάρις

(όδος Ἀγ. Φωτεινῆς 9, τηλ. 969.665, N. Σμύρνη - Αθήνα)

Κατάγεται ἀπὸ τὴ Σμύρνη. Στὴν Ἀθήνα σπουδάσε ζωγραφικὴ κατ' ἀρχὴν μὲ τὸν Δ. Γερανιώτη καὶ ἀργότερα μὲ τὸν Ἀλ. Κοντόπουλο, ἐπίσης καὶ στὴν Ἑλβετία μὲ τὸν Guido Fischer (Aarau). Ἡ πρώτη ἀτομικὴ τῆς ἔκθεση στὴν Ἀθήνα, ἔγινε τὸ 1956 ὑπὸ τὴν αἰγίδιον τῆς ἐλβετικῆς πρεσβείας. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς εύρισκονται στὴν Ἑλβετία, Γερμανία, Οὐγγαρία, Αίγυπτο καὶ Ἀμερική. Παντρεμένη Ἑλβετὸ ἔχει τὸ πραγματικὸ δονομα Χαρίκλεια Βουσλέγγερ γιατὶ τὸ Μαξίμου εἶναι καλλιτεχνικὸ φευδώνυμο.

Παπαδάκη Ν. Μαρίκα

(όδος Γεωργίου Σουρῆ 3, τηλέφ. 22.516, Αθήνα)

Γεννήθηκε στὰ Χανιά τῆς Κρήτης, ἀπὸ γονεῖς, ποὺ καὶ οἱ δυὸ κατάγονται ἀπὸ τὸν ἴστορικὸ κλάδο τῶν Μουσούρων τοῦ Βυζαντίου. Πολλοὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειά της, ἀνεδειχθησαν αὐτοδιδάκτοι ζωγράφοι, μεταξὺ δὲ τούτων ὁ ὀδελφὸς τοῦ πατέρα τῆς Μιχαήλ Κ. Παπαδάκης, ἐσπουδάσε μάλιστα καὶ στὴν Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν. Τούτος ἀπ' ἀφορμῆς τοῦ μεγάλου του ταλέντου, ἥταν ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοὺς μαθητές τοῦ Λύτρα καὶ διέπρεψε στὴν ἀγιογραφία, ὅσο λίγοι Κρήτες ἀγιογράφοι, δημιουργῶντας δικές του ἀγιογραφικές συνθέσεις. Μὲ τὴν οἰκογενειακὴ αὐτὴ καλλιτεχνικὴ παράδοσι ἐπροχώρησε ἐντελῶς ἔρασιτεχνικὰ καὶ ἀπὸ ἀγάπη στὴν Τέχνη καὶ χωρὶς συνεχὴ ἔξασκησι στὴ ζωγραφικὴ τοπείου, λουλουδιῶν natures mortes (μὲ λάδι, παστέλ, ἀκουαρέλλα) καὶ προσωπογραφίας, στὴν ὅποια ἔχει ἰδιαίτερη ἀγάπη. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τωριὴν ἔκθεση, ἔλασε μέρος σὲ τρεῖς ὁμαδικές ἔκθεσεις στὰ Χανιά καὶ μία στὴν Ἀθήνα πρὸ διετίας.

Περίδη Ερριέττη

(Λεωφ. Βασ. Σοφίας 66, τηλ. 73.592, Αθήνα)

Γεννήθηκε στὴ Σύρο τὴν πρωτεύουσα τῶν Κυκλαδῶν. Σὲ παιδικὴ ἡλικία ἐπῆγε στὴν Ἀλεξάνδρεια ὅπου ἔκτοτε διέμεινε μέχρι τοῦ 1952 ὅπότε ἐγκατεστάθη στὰς Ἀθήνας. Παρηκολούθησε σχέδιο καὶ ἐλασιογραφία στὰ ἔργαστήρια τῶν ἀλεξανδρινῶν ζωγράφων Ζανιέρι, Ἀγγελοπούλου καὶ Παπαγεωργίου. Ἐξέθεσε πίνακές ἀπὸ τὸ 1938 στὰ ἔπιστια Σαλὸν ζωγραφικῆς τοῦ γνωστοῦ καλλιτεχνικοῦ διεθνοῦ διμίου «Ατελιέ», τῆς Ἀλεξανδρείας. Στὰς Ἀθήνας ἔλασε μέρος σὲ πολλές ὁμαδικές ἔκθεσεις, ὅπως τοῦ «Πρακτορείου Πνευματικῆς Συνεργασίας» ὡς καὶ τῆς «Ἐλληνο - Αμερικανικῆς Λέσχης Γυναικῶν», κλπ.

Ταρσούλη Αθηνᾶ

(όδος Σόλωνος 92, τηλ. 612.366, Αθήνα)

Γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα — τὸ γένος Ἀλεξ. Πιττακοῦ — ὅπου ἐσπούδασε τραγούδι, μουσικὴ καὶ ζωγραφική. Γνωστὴ καὶ σάν ποιήτρια, λογοτεχνὶς καὶ συγγραφεύς, ἔγραψε πολλὰ καὶ ἀξιόλογα βιβλία — ποιήματα, διηγήματα, ἴστορικές μουσιγραφίες, Ἑλληνίδων, λαογραφικές μελέτες, ταξιδιωτικές ἐντυπώσεις. Τὸ συγγραφικὸ τῆς ἔργο, κριθέν ως ἐθνικόν, ἐδρούει στὴν Ακαδημίαν Ἀθηνῶν καὶ ἐπαινέθη ἀπὸ τὴν Ακαδημίαν Επιγραφῶν τοῦ Παρισιοῦ. Ταξίδεψε στὴν Ἑλλάδα, στὴν Κύπρο, ὅπως καὶ στὴν Ἰταλία, Γερμανία καὶ Γαλλία ὅπου ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν μεγάλων ζωγράφων στὰ διάφορα μουσεῖα καὶ στὶς Πινακοθήκης. Στὸ Παρίσι ἀκολούθησε μαθήματα ζωγραφικῆς στὴ Σχολὴ τῆς Suzanne Hurel μαθήτριας τοῦ μεγάλου Lefevre ποὺ τὰ ἔργα του κοσμοῦ τὸ Μουσεῖο τοῦ Λουξεμβούργου στὸ Παρίσι. Ἐλασε μέρος σὲ Πανελλήνιους καὶ ὁμαδικές ἔκθεσεις ὅπως καὶ δργάνωσε μὲ ἐπιτυχία ἀπομικές τῆς ἔκθεσεις στὴν Ἀθήνα, στὴ Θεσσαλονίκη, Βόλο, Πάτρα, στὸ Κάιρο καὶ στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Χάλαρη Αλεξάνδρα

(όδος Σταδίου 35, τηλ. 22.730, Αθήνα)

Κατάγεται ἀπὸ τὴν Σύρο, ἀλλὰ ἀνετράφη καὶ μεγάλωσε στὴν Ἀθήνα. Τὰ πρῶτα τῆς βίηματα στὴ Τέχνη παρακολούθησε ὁ ἀείμνηστος Γιαννούλης Χαλεπᾶς ὁ ὄποιος καὶ ἐπεισε τοὺς γονεῖς της νὰ τὴν σπουδάσουν. Ἐνεγράφη στὴν Ἀνωτ. Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Πολυτεχνείου τὸ 1943. Συμπληρώνει ἀργότερα μαθήματα ἀπὸ ἔνα μεγάλο καλλιτέχνη τὸν Ἰταλὸ Stanislao Ceschi καὶ διλοκληρώνει τὶς μελέτες της μὲ τὴν καθοδηγήση τοῦ ζωγράφου καὶ καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτ. Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως K. Βασματζίδη, ἀπὸ τὸν ὄποιο πήρε καὶ μαθήματα ἀγιογραφίας. Ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1953 σὲ ὁμαδική ἔκθεση Φαληρών ζωγράφων. Τὸ 1954 ἡ πρώτη τῆς ἀτομικὴ ἔκθεση στὰς Ἀθήνας ποὺ ἐπανείθη καὶ στὸ Φουαγιέ τοῦ Δημοτικοῦ Θέατρου Πειραιώς ὑπὸ τὴν αἰγίδια τῆς «Καλλιτεχνικῆς Εστίας» Πειραιώς. Ἀκολούθει τὸ 1956 συμμετοχή της σὲ ὁμαδική ἔκθεση στὸ Ζάππειον Μέγαρον, τὸ 1957 ἀτομικὴ ἔκθεση στὴ Θεσσαλονίκη, καὶ ὁμέσως (1958) στὴν ὁμαδική Γυναικῶν Ζωγράφων τοῦ «Πρακτορείου Πνευματικῆς Συνεργασίας». Τὸ χειμώνα τοῦ ιδίου ἔτους νέα ἐμφάνιστη τῆς στὴν ὁμαδική ἔκθεση 30 Γυναικῶν ζωγράφων στὰς Πάτρας ποὺ ὠργάνωσε τὸ ίδιο Πρακτορείο. «Ἐργα της ὑπάρχουν εἰς τοὺς Δήμους Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών καὶ σὲ ἰδιωτικὲς συλλογὲς στὴν Ἑλλάδα ως καὶ στὸ ἔξωτερικό.

ΟΙ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΕΚΘΕΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΠΟΥ ΑΡΧΙΣΕ ΣΤΙΣ 10.6.59

ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΕΠΙΤΥΧΕΙΣ
ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ
ΚΑΙ
ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ
(ΙΟΥΛΙΟΣ—ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1959)

“ΚΡΙΚΟΣ”

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑΣ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΓΙΑΛΛΟΥΡΟΣ

•
‘Ανανεώσετε τὰ διαβάσματά σας
μὲ τὰ ἐκλεκτὰ περιεχόμενα τοῦ
μοναδικοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ.

Ζητήσετε νὰ σᾶς σταλλοῦν δείγματα:
33 Mapesbury Road, London, N. W. 2, England.